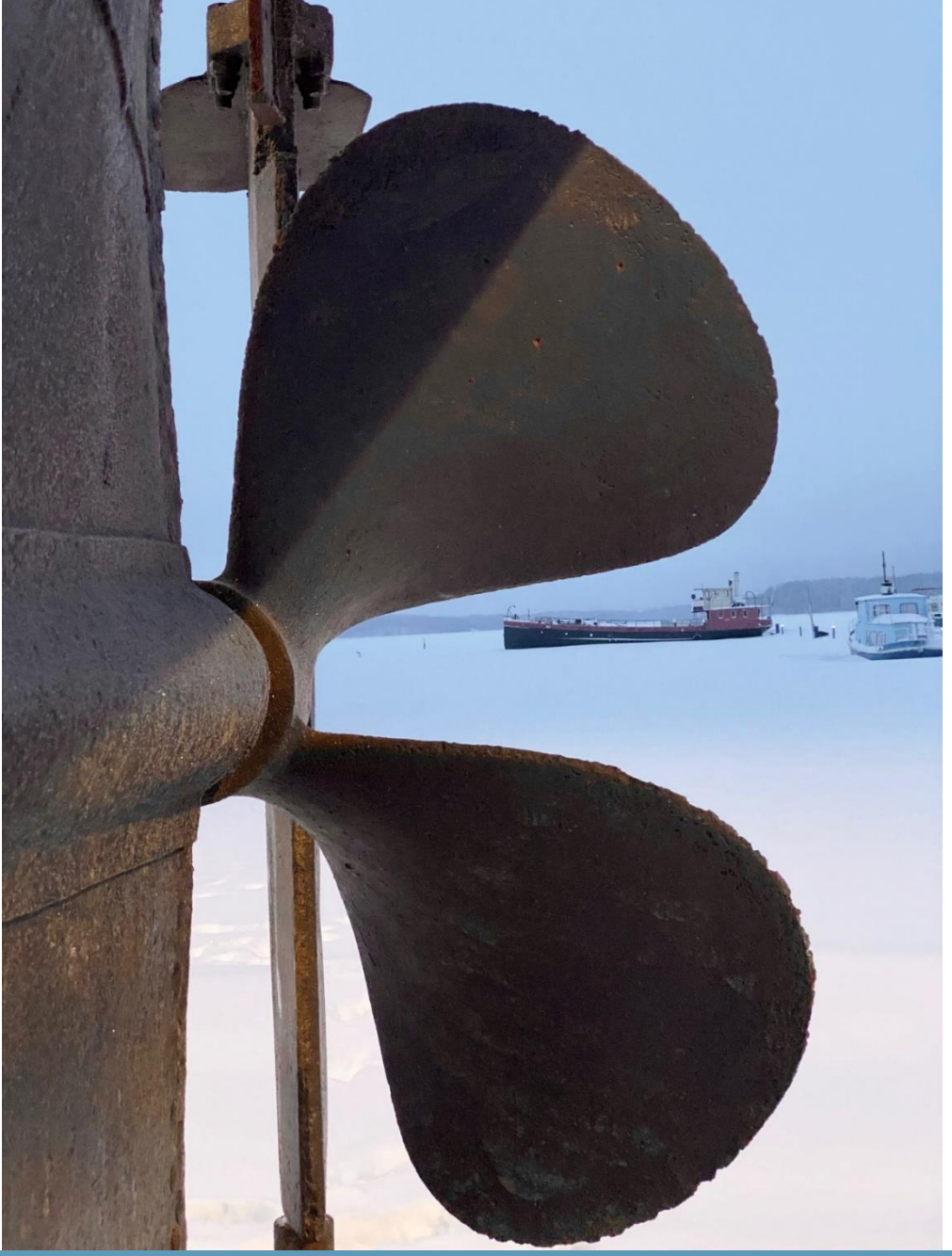

Laivan potkuri

Ilmo Kuutti
Suomen Höyrypursiseura ry
talviseminaari 12.3.2022

Sisällys

- Työni potkureiden parissa
- Laivapotkurin historia ja teoria
- Toiminta-olosuhteet laivassa
- Potkurin pääparametrit
- Höyrykoneen teho ja hyötysuhde
- Laivan vastus ja koneteho
- Esimerkkilaskelmia

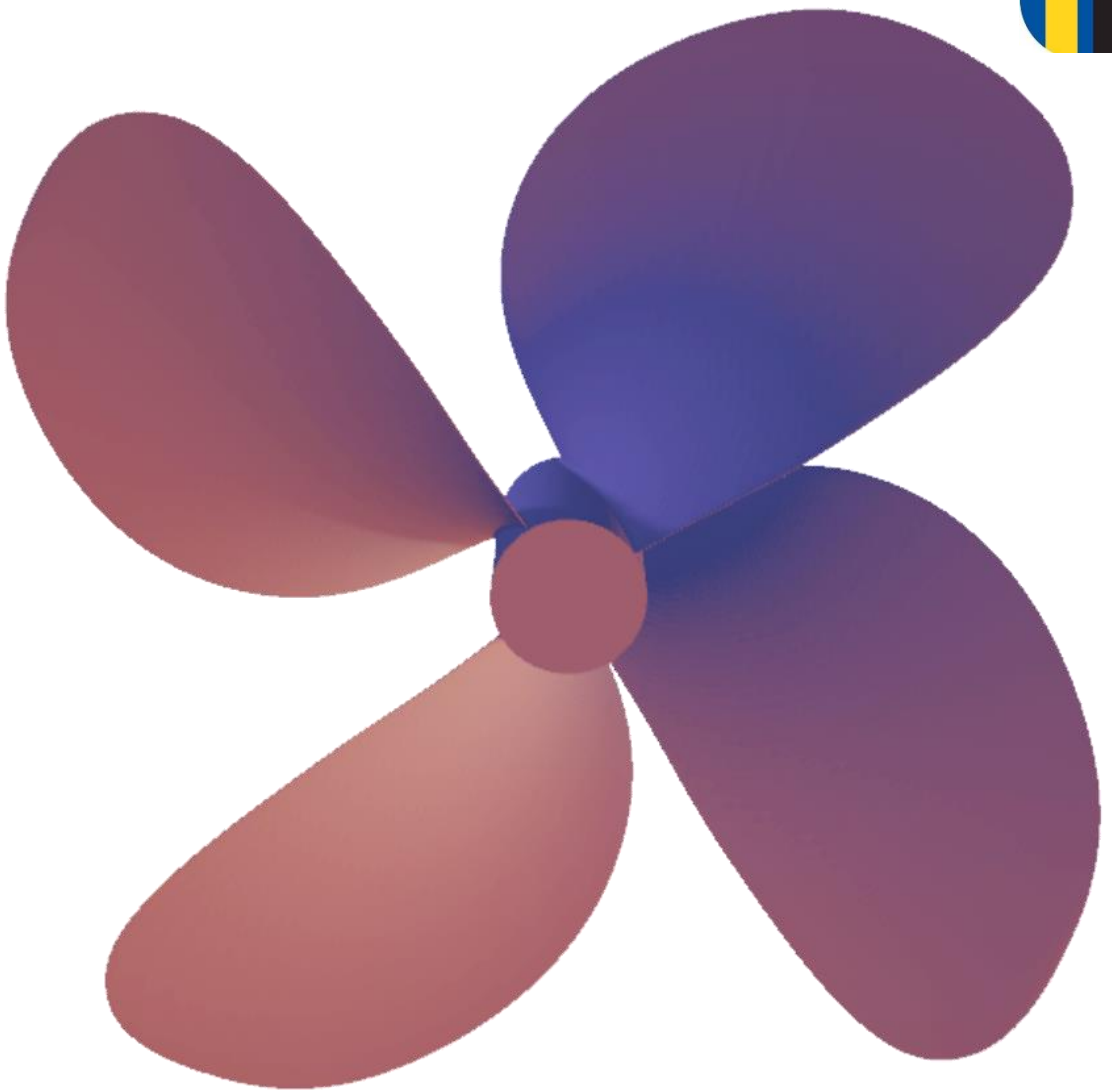

Oma historiani potkureiden kanssa

- Ensimmäinen veneprojekti veljien kanssa ollessani 12 vuotias
  3 m pitkä vanerivene *Lätykkä* 40 hv perämoottorilla. Nopeus ehkä 40 solmua, p.a. kulutus 1500 l kesässä
- TKK, nykyinen Aalto, laiva DI v 1983. D-työn aiheena hinaajan paaluveto
- Paaluvetokoe 28 hinaajalle kesänä 1981
- Syksystä 1982 kevääseen 1991 Turun telakalla päävastuina laivan rungon muoto, nopeus ja koneteho, potkuri, paino, vakavuus ja turvallisuus, merikelpoisuus ja niihin liittyvä tietotekniikka
- Tänä aikana luovutettiin telakalta kymmeniä laivoja ja suunniteltiin tuhansia projekteja: Silja Serenade, Cinderella, Royal Viking Sun, Seaward, Athena, Mariella, Nesteen 4 tankkeria, ruoppajia, nosturilaivoja, konttilaivoja, kaasutankkereita, ym.
- Olin ostotiimissä hankkimassa noin 50 potkuria

Suurimmat potkurit telakka-ajalta

- MT Futura 1992, IMO 9020687
  - L=241, B=40, T=14, 95 195 DWT
  - Potkurin halkaisija **D=8.2 m**
- Ruoppaajassa 2 kpl maailman suurin ylhäältä ripustettu kääntyvä suulake, **D=3.5 m**
- Tykkivene Karjala **D=2.4 m?** diffuusorissa, teho **22 000 hv** ja syväys vain 2.8 m

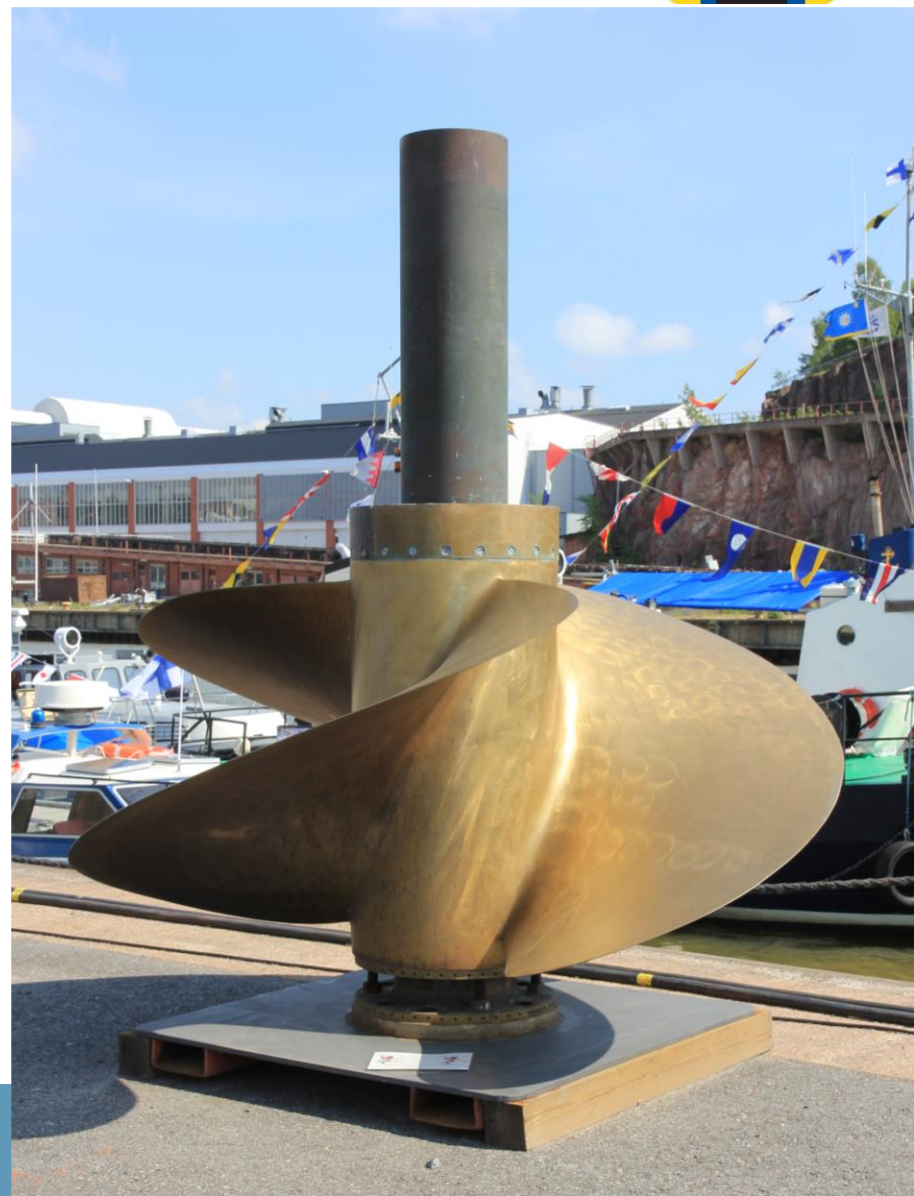

NAPA - Software, Services and Data Analysis for Ship Design and Operation

- Mukana NAPA-ohjelmiston kehityksessä vuodesta 1982
- 1.4.1991 alkaen työnantajana **NAPA Oy**
- Tietotekniikkaa laivojen suunnitteluun ja operointiin
- 190 henkeä, puolet Suomessa, 10 toimistoa maailmalla
- Liikevaihto 25 M€
- 95 % maailman laivoista suunnitellaan NAPA-ohjelmistolla
- Tehnyt kaikkea vuosien varrella, mm. TJ vuosina 2017-2020
- Nykyään olen neuvonantajana pienellä työpanoksella ja hallituksessa
- Tämän esityksen esimerkit on laskettu NAPA-ohjelmistolla

www.napa.fi

Laivapotkurin kehitys alkoi ruuvipotkurista

- 1835 Britti Francis Pettit Smith ja syntyjään ruotsalainen John Ericsson keksivät samaan aikaan ruuvipotkurin
- Smithin v. 1836 vuoden patentissa puisessa ruuvissa kaksi kierrosta
- Myöhemmin puolet ruuvista putosi pois, jolloin nopeus nousi kaksikertaiseksi!
- Alempi kuva esittää SS Archimedes laivan potkuria v. 1938

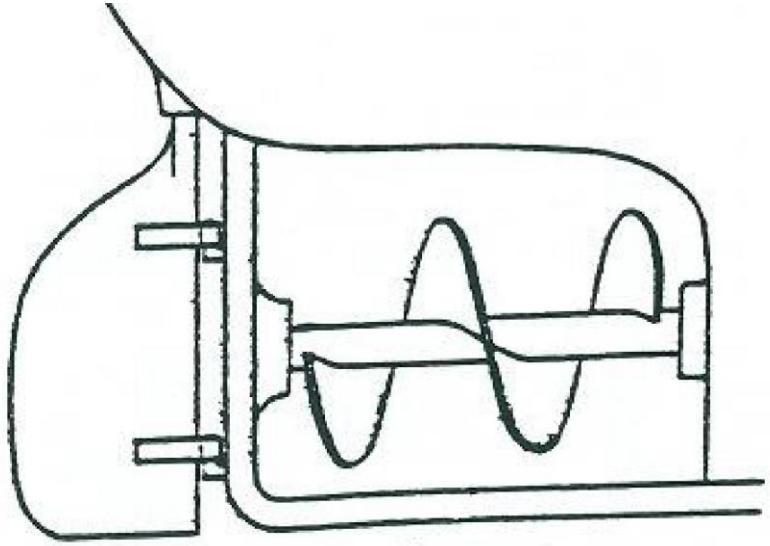

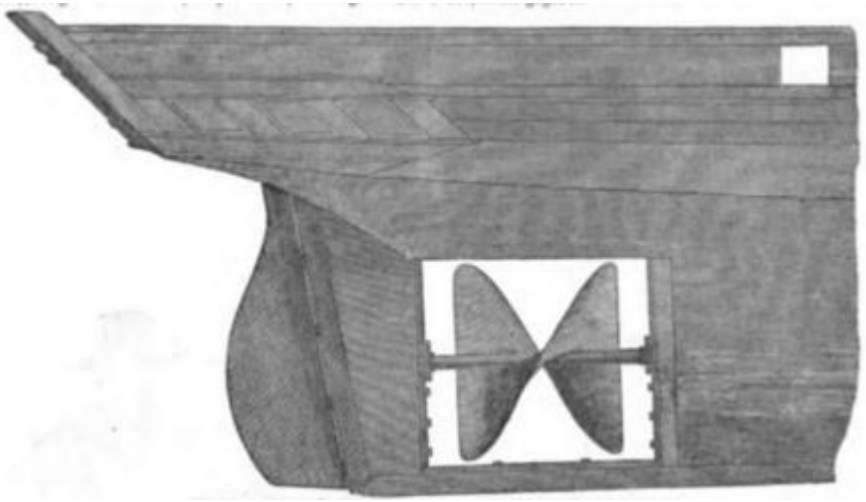

SS Great Britain

- Suunnittelijana kuuluisa **Isambard Brunel**
- Ensimmäinen teräsrunkoinen Atlannin yli kulkeva höyrylaiva
- Rakennusvuosi 1839-1845
- 500 hp
- 10-11 solmun nopeus
- Alkuperäinen potkuri melko erikoinen!
- Potkurin muoto alkoi vakiintua noin 1880, eli samoihin aikoina kuin vanhimmat seuramme laivat rakennettiin

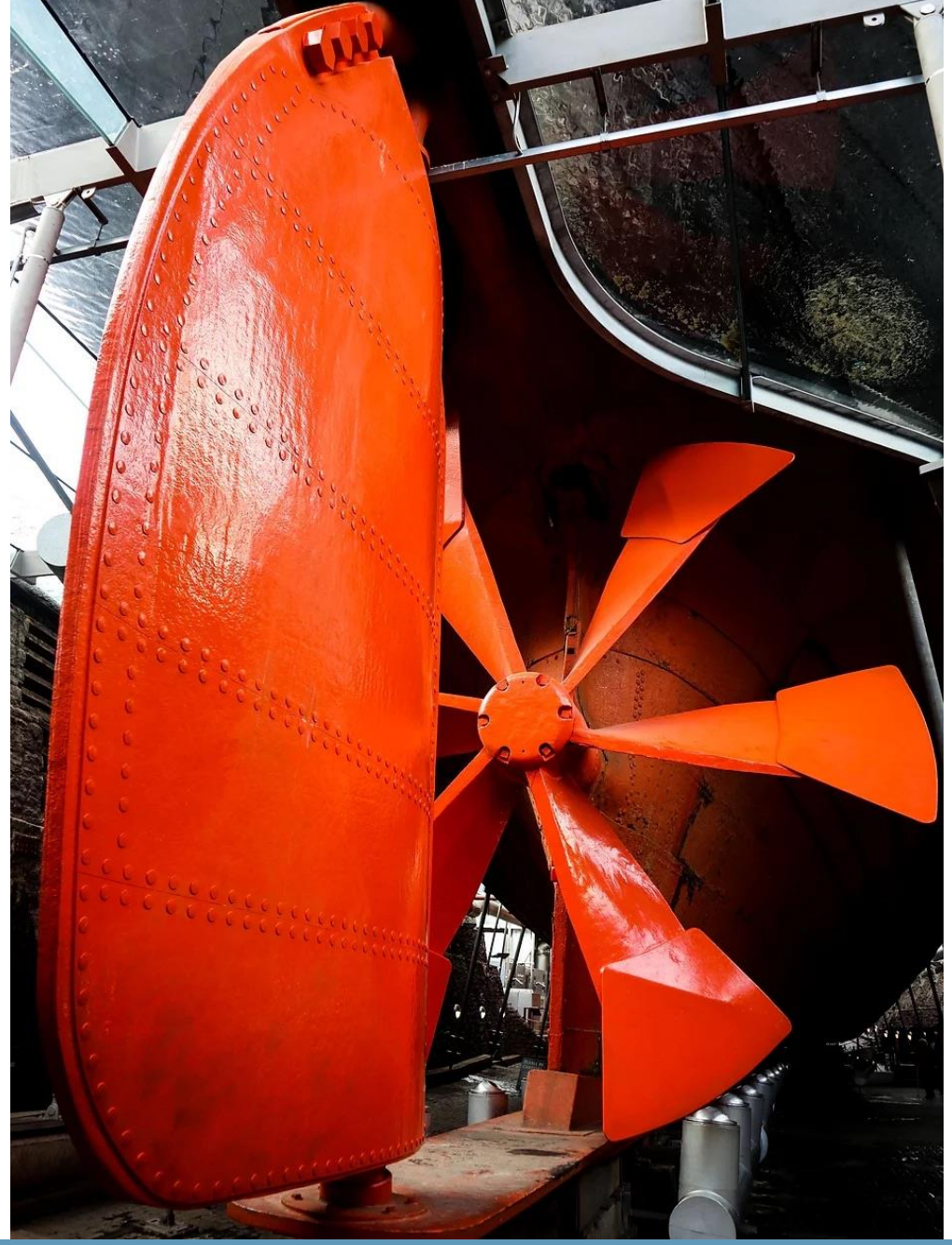

Purjeen voimaa hyödynnetty vuosituhansia

- Purjeen kantovoima syntyy kohtaamiskulmasta ja kaarevasta muodosta
- Kuvassa yksi maailman tehokkaimmista purjeveneistä tällä hetkellä
- Nostovoima syntyy 2-3 evällä
- Kuljettava voima parilla ”tavanomaisella purjeella”

AL
OH-993

787

Suurimat potkurit tuulivoimaloissa

- Tuuliturbiinin potkurit ovat tällä hetkellä yksi tehokkaimmista potkureista
- Kehitystä ohjaa suuret taloudelliset intressit

Kantovoima syntyy pyörteestä

- Virtaus kiihtyy profiilin imupuolella ja hidastuu painepuolella
- Paine-ero saa aikaan tarvittavan nostovoiman (Lift)
- Samalla vastus lisääntyy, indusoitu vastus (Drag)
- Syntyvä pyörre on jatkuva, ellei pääty johonkin pintaan, vrt. pyörremyrsky

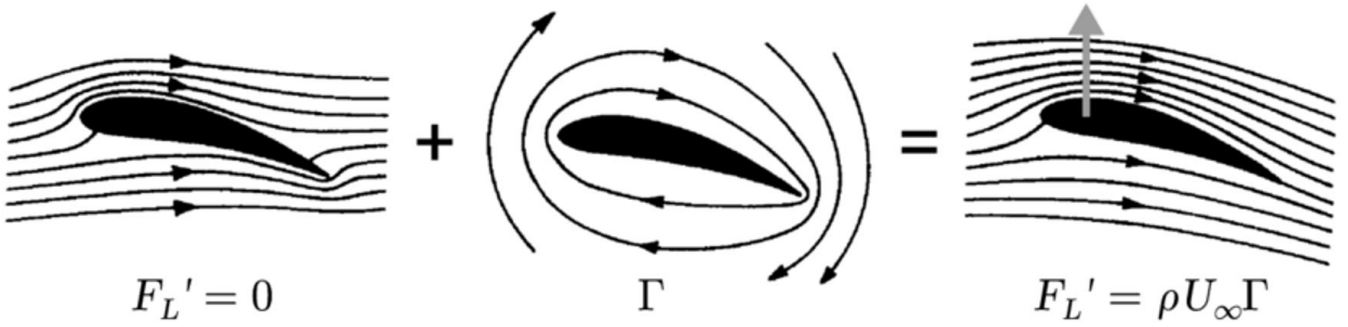

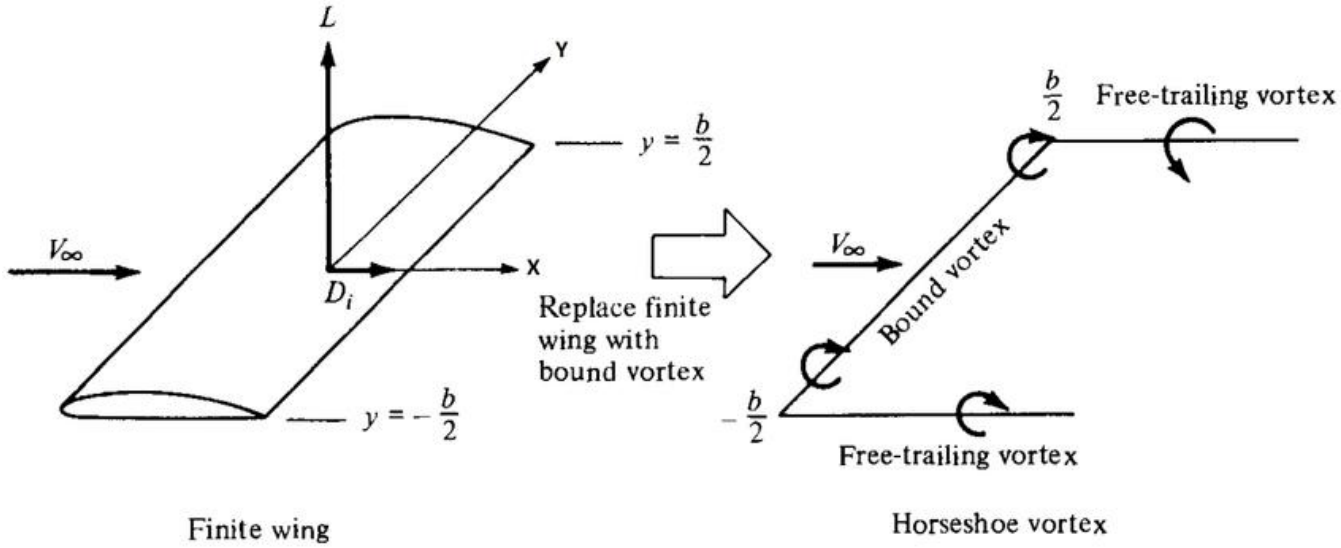

Pyörremyrskyssä pyörre näkyvissä samoin sopivalla säällä lentokoneen siivissä

Kärkipyörrettä voi pienentää esimerkiksi
- elliptisellä muodolla (Spitfire hävittäjä)
- wingletillä (modernit lentokoneet)
- päätylevyllä (kilpa-autot)

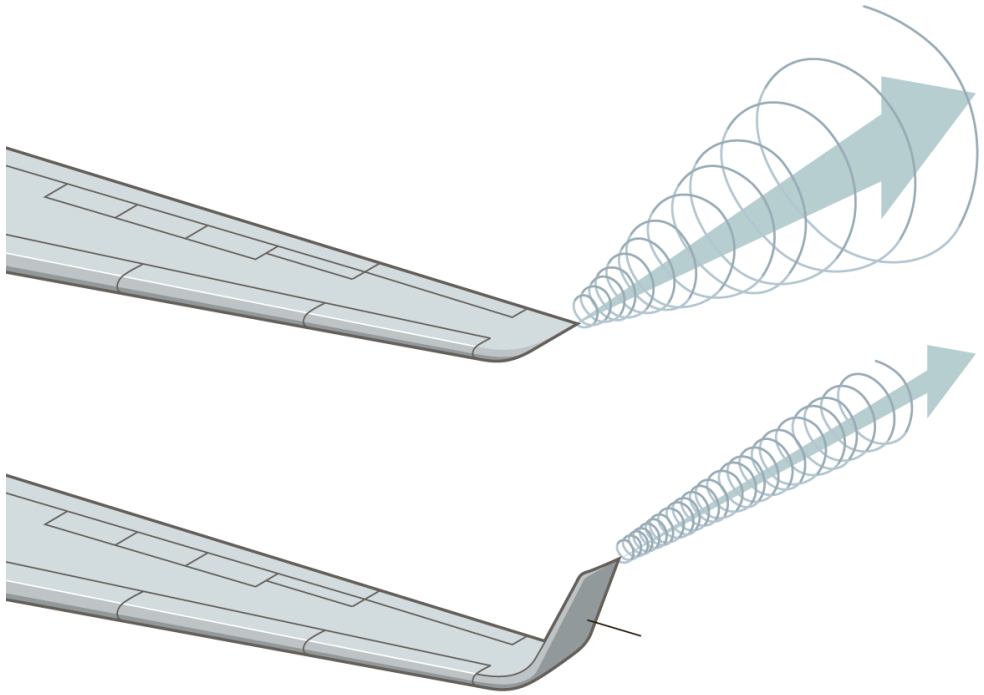

Laivassa potkurin olosuhteet ovat huonot

- Laivan runko hidastaa (vetää mukanaan) vettä, jolloin vanavesi on hidastunut, pyörteinen ja epätasainen
- Potkuri toimii lähellä veden pintaa, ilmavuodon riski
- Potkurin takana peräsin häiritsee myös potkurin virtauksia
- Potkurin etenemisnopeus ***Va*** on hitaampi kuin laivan nopeus ***Vs***
- Tätä kuvataan vanavesikertoimella ***w*** (en. Taylor wake fraction)

$$Va = Vs*(1-w)$$

- Osa potkurin työnnöstä hukkuu rungon imuun, eli laivan vastus Rt on pienempi kuin potkurin työntö T. Vähennyksen nimi on työnnön vähennyskerroin t (eng. thrust deduction fraction)

$$Rt = T*(1-t)$$

Potentiaalivanavesi ja kitkavanavesi

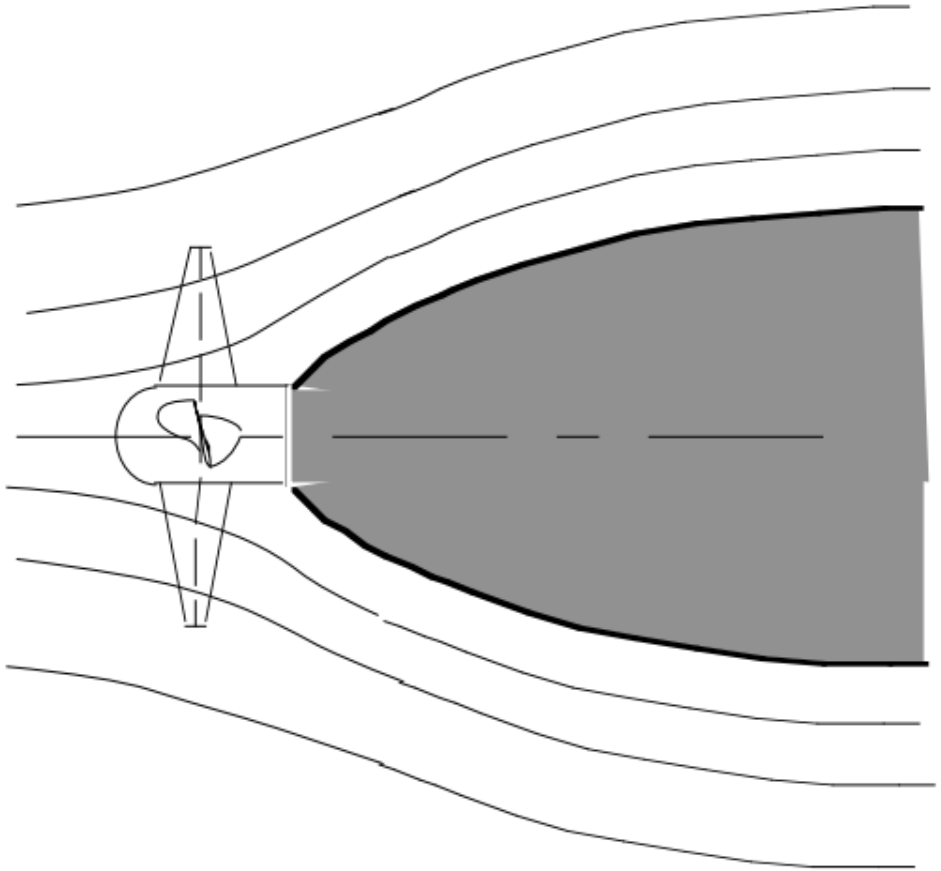

Laivan muoto hidastaa virtausta

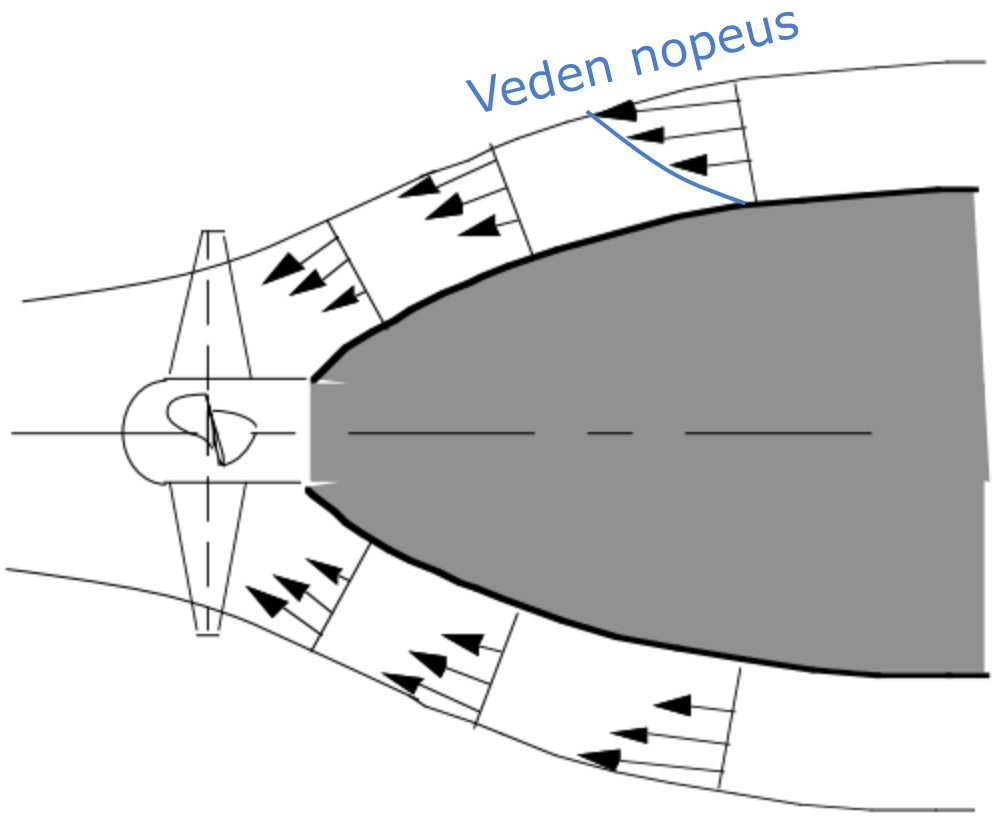

Rungon kitka hidastaa nopeutta lähellä pintaa

Esimerkki mitatusta vanavesikentästä

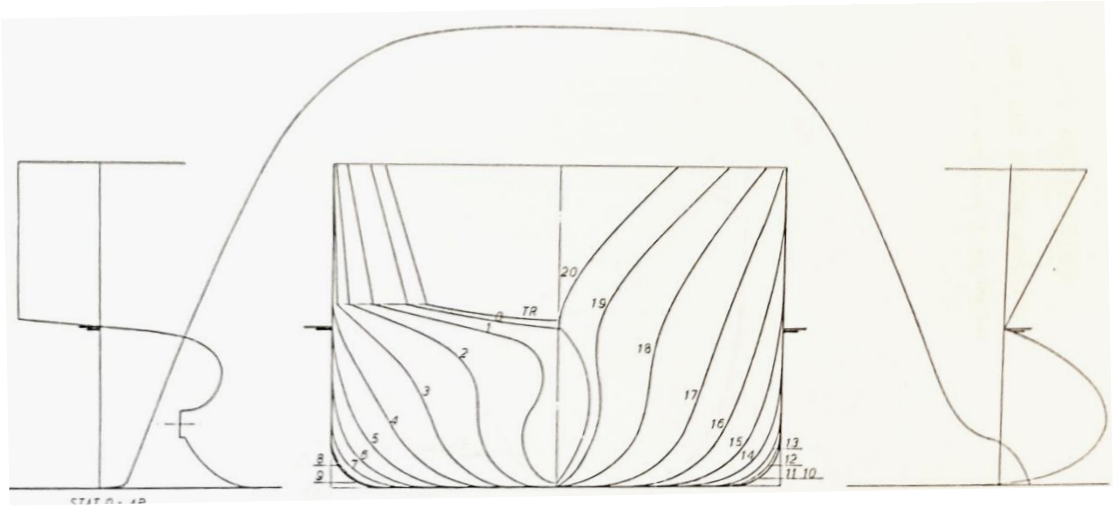

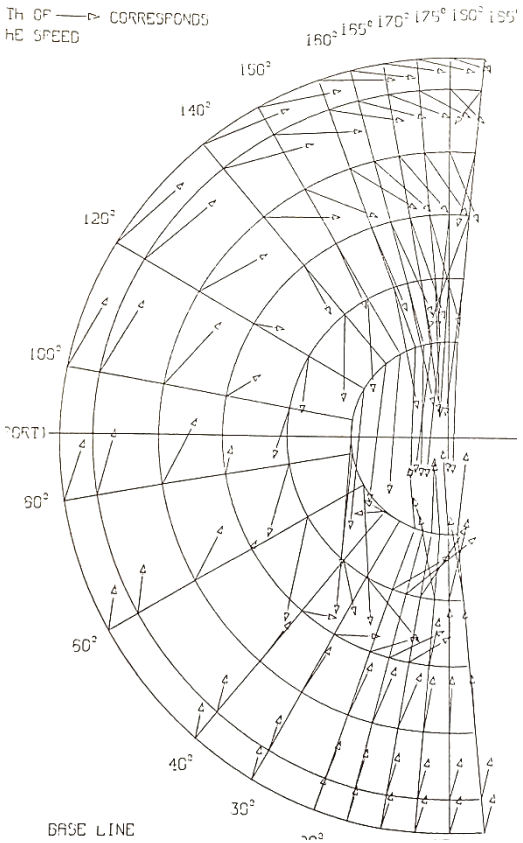

Poikittaisnopeuksia

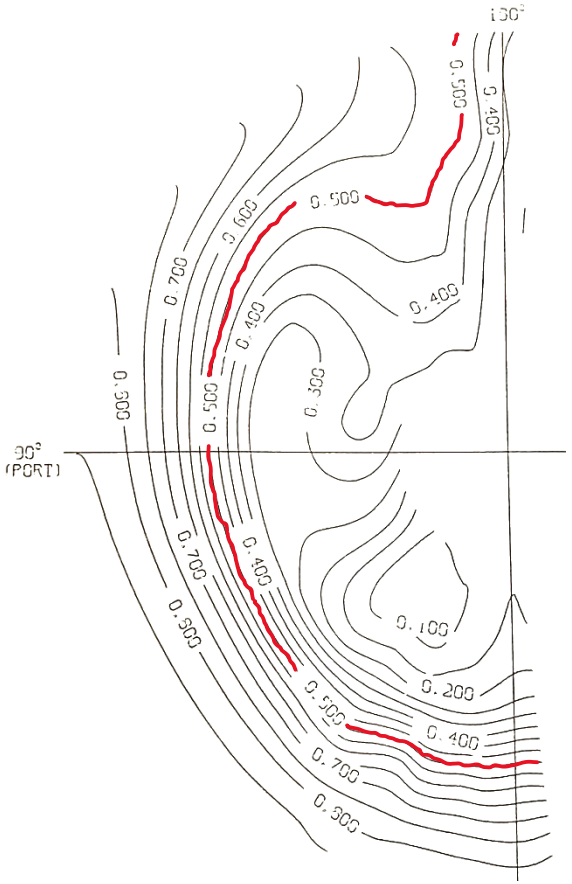

Pitkittäinen hidastuma
50%

Veden kiehumislämpötila paineen funktiona ja kavitaatio

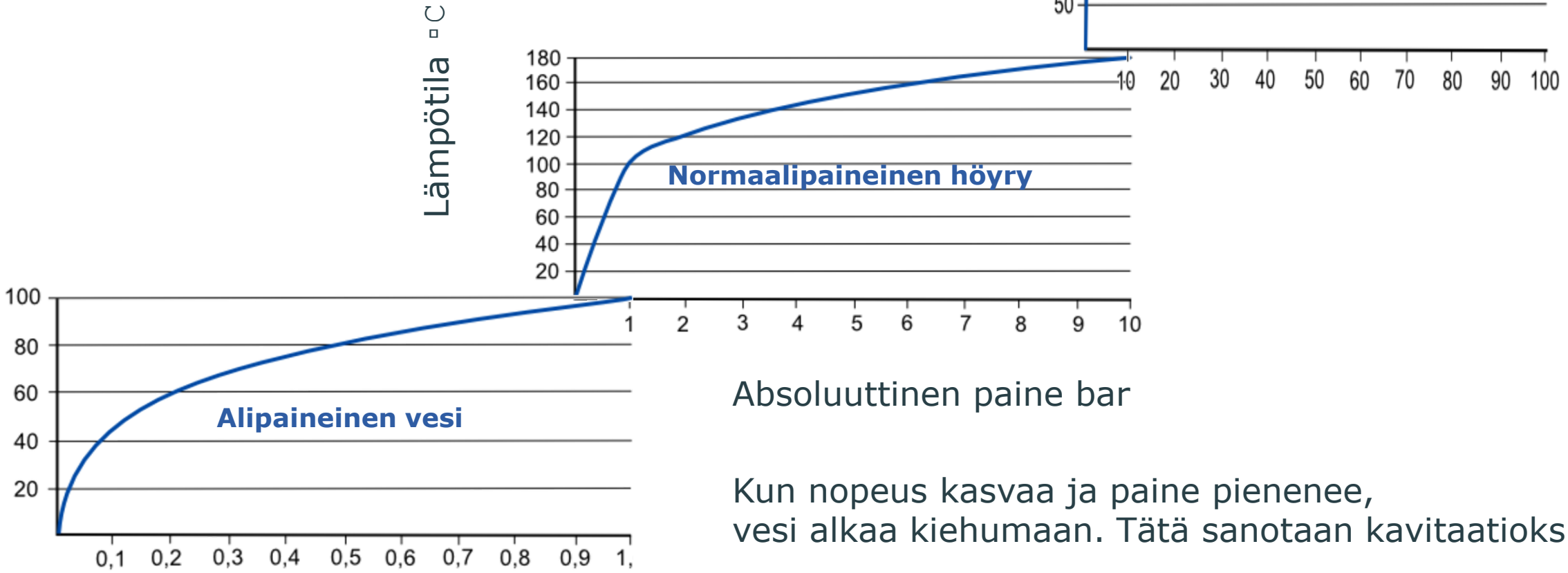

Absoluuttinen paine bar

Kun nopeus kasvaa ja paine pienenee,
vesi alkaa kiehumaan. Tätä sanotaan kavitaatioksi

Kavitaatio potkurissa ja GTS Finnjetin perässä

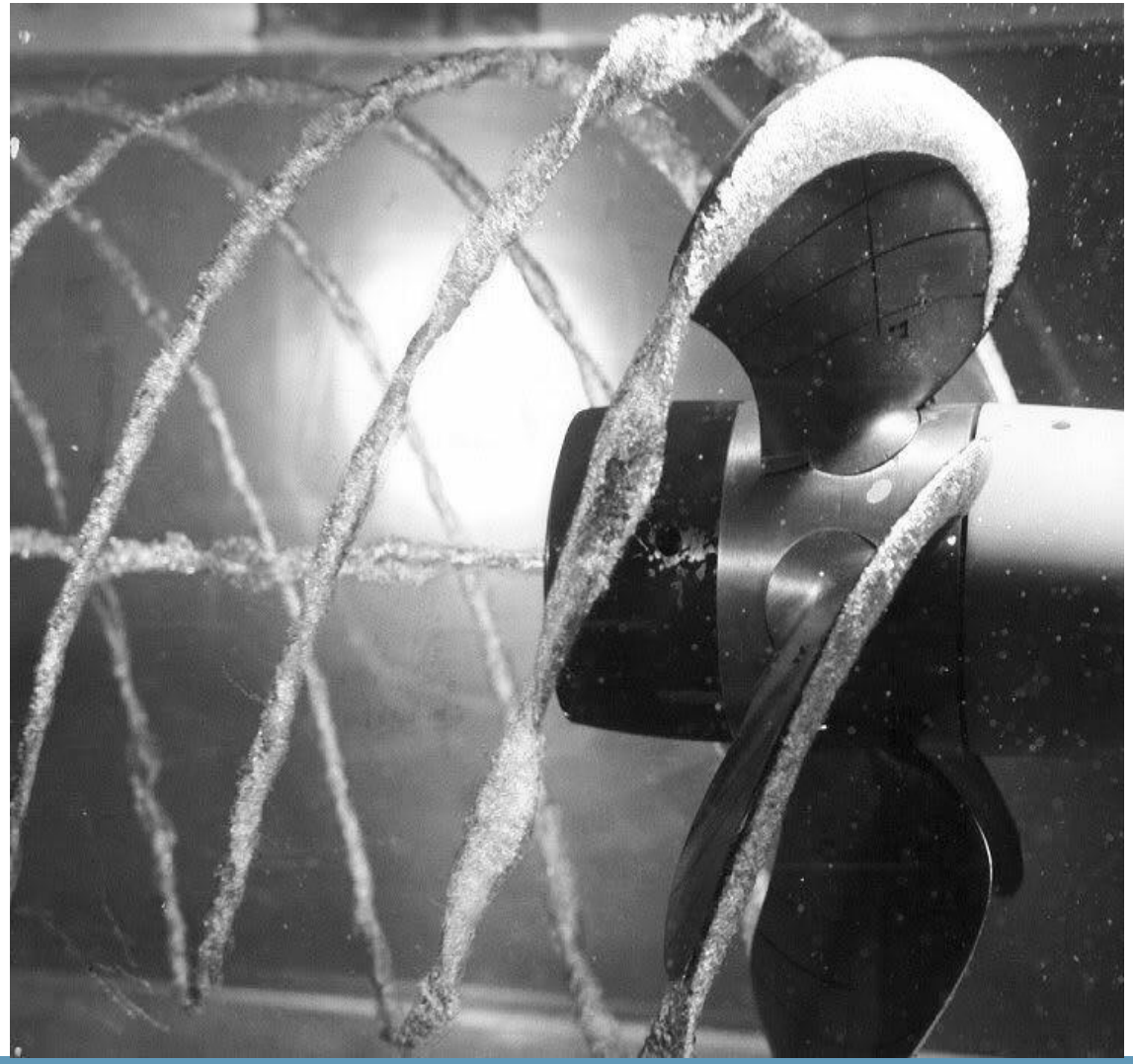

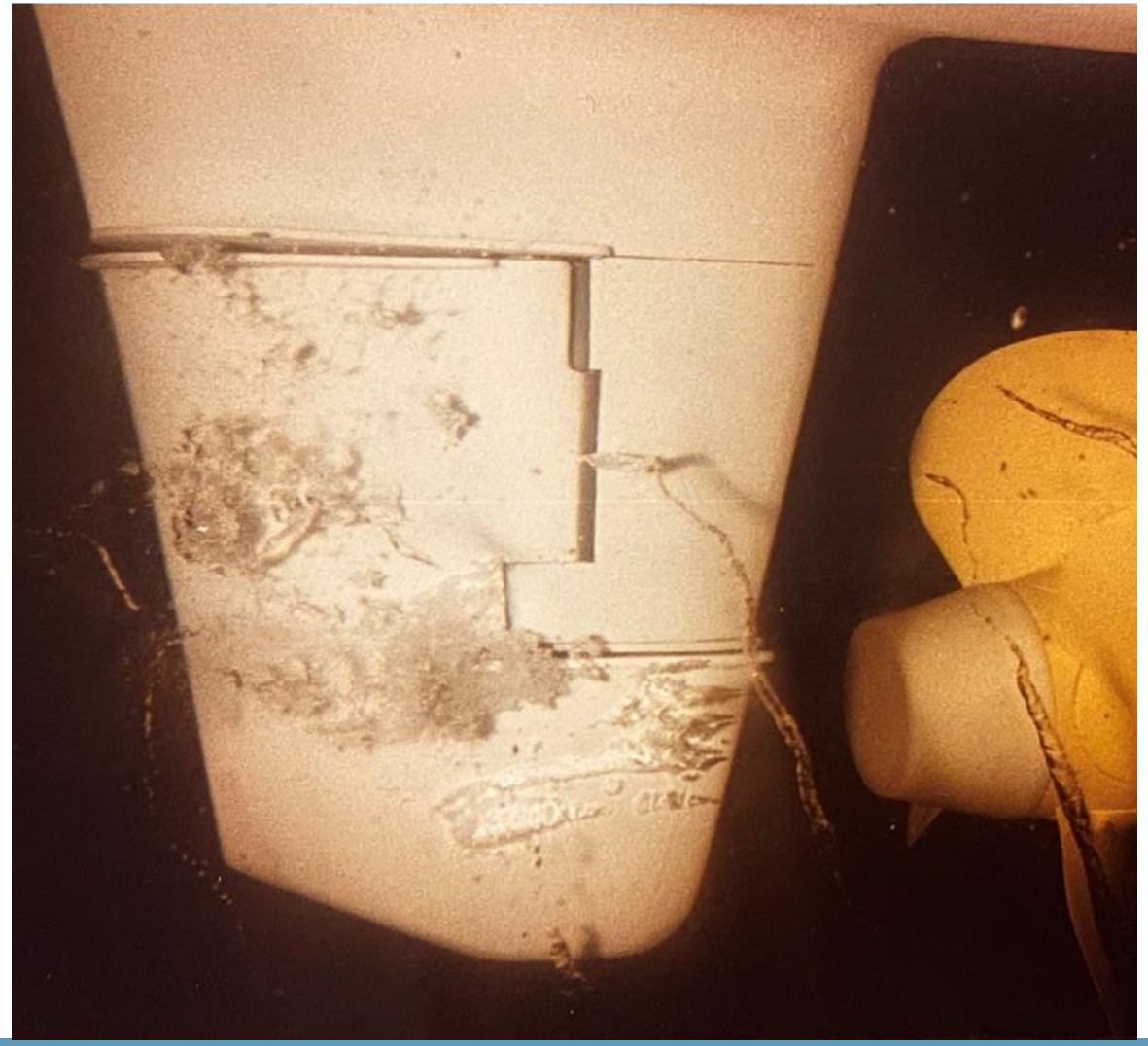

Potkurin nimistöä

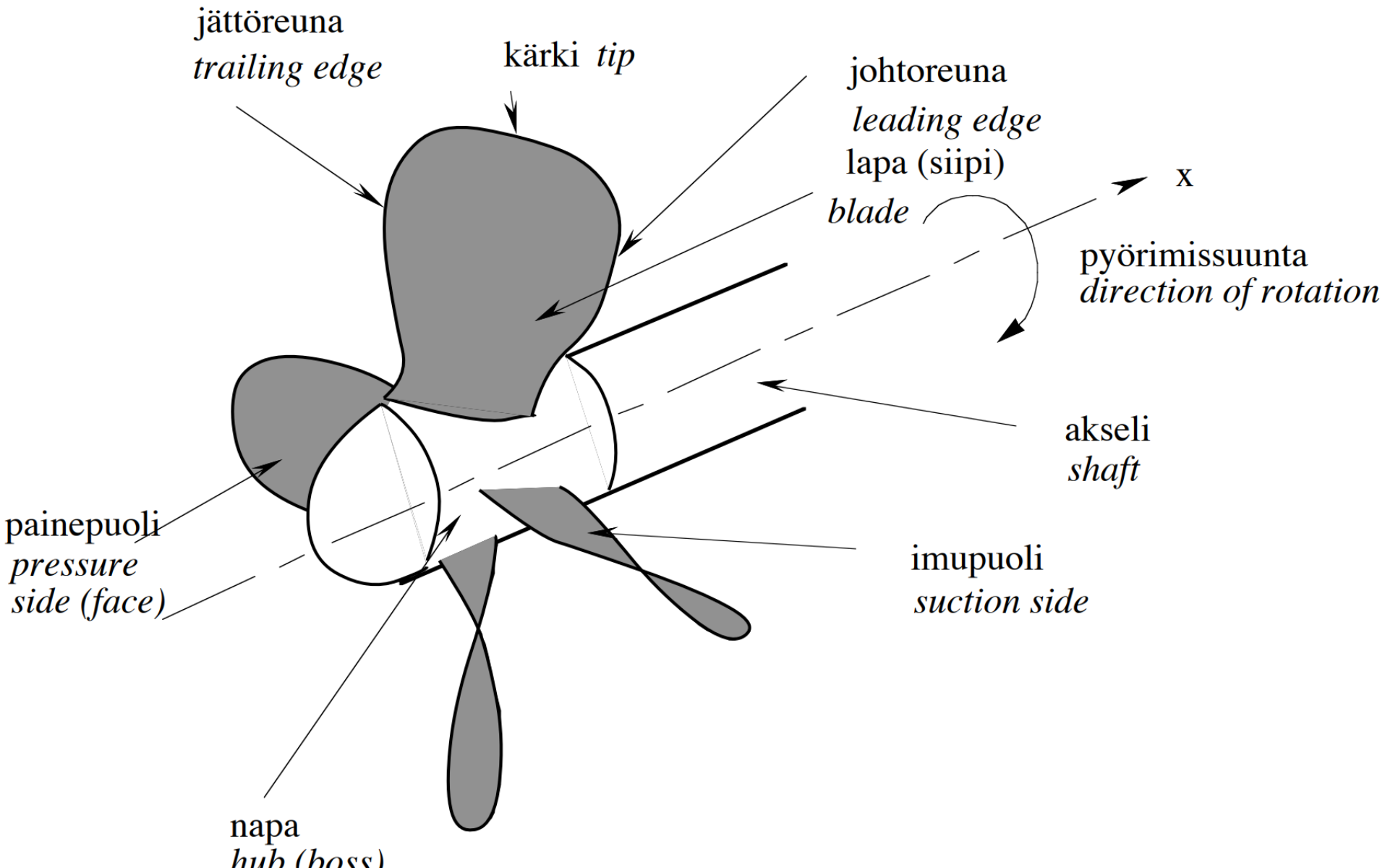

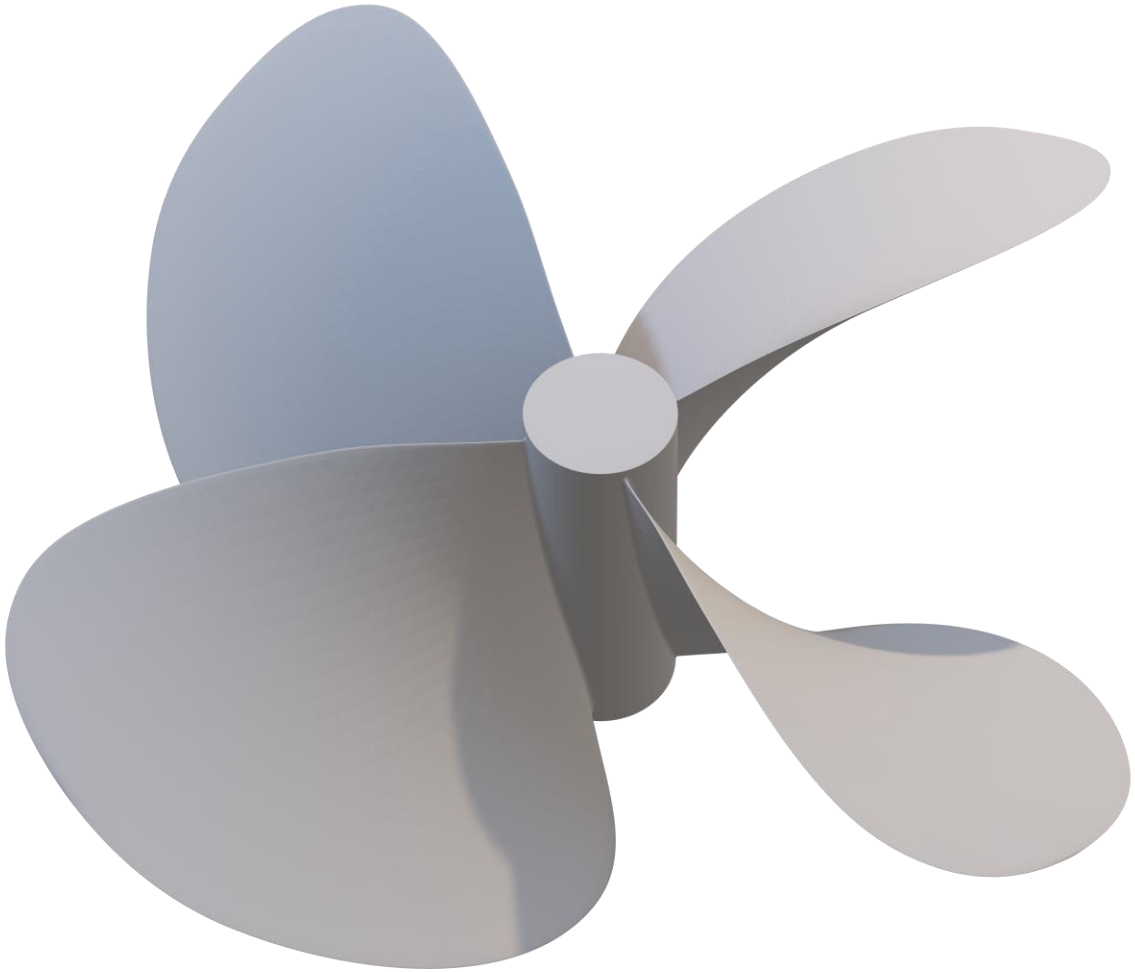

Ideaalipotkurin halkaisijan kasvattaminen parantaa hyötysuhdetta

- Potkuri kiihdyttää vettä taaksepäin ja näin syntyvä painevoima kuljettaa laivaa eteenpäin, eli kumoaa laivan kulkuvastuksen
- Työnnön T tarvitsema teho P pienenee, mikäli potkurin halkaisija D suurenee, eli ympyrän ala $A = \pi D^2/4$ kasvaa

$$P = \sqrt{\frac{T^3}{2\rho A}}$$

$$\text{Hyötysuhde} = \frac{2}{1 + \left(\frac{T}{A_{\text{disk}} u_0^2 \frac{\rho}{2}} + 1\right)^{\frac{1}{2}}}$$

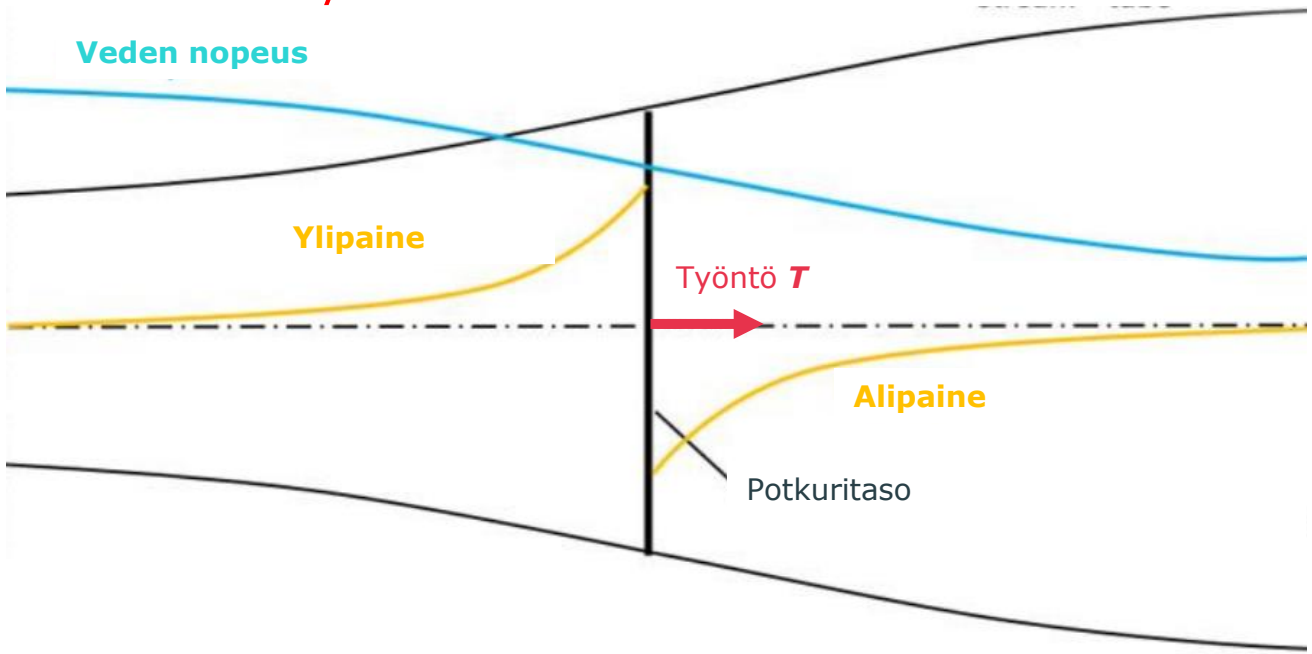

Potkurin nousun määritelmä

D = potkurin halkaisija

Lavan pituus R = D/2

P = nousu 1 kierroksen aikana

P/D= noususuhde

r = säde nousun määrityskohdassa

Φ =nousukulma

Nousu yleensä säteellä 0,7R

$$\tan \phi = \frac{P/D}{\pi\, r/R} = \frac{P}{2\,\pi\, r}$$

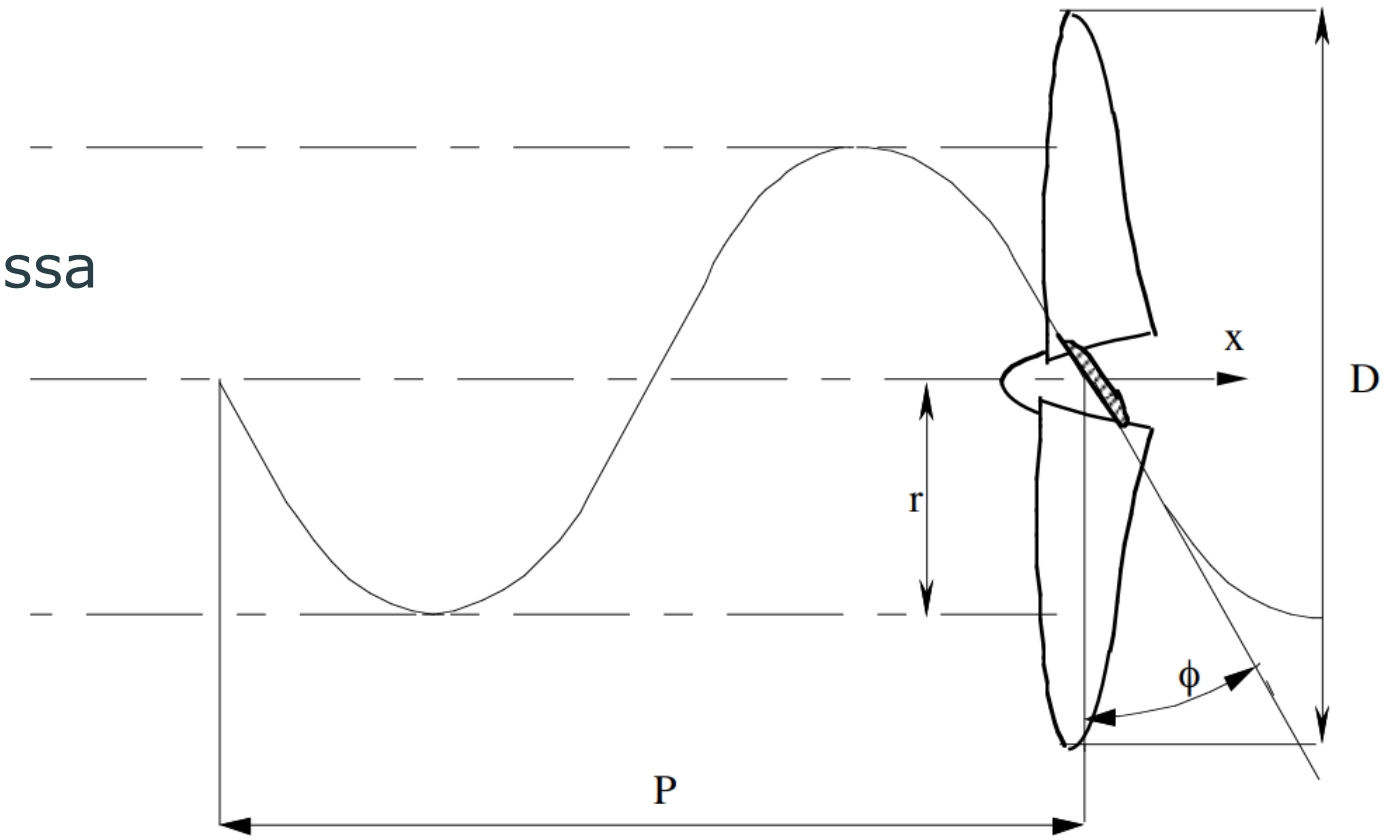

Potkurin nousu vastaava kuin kierreportaassa

Kierreportaan nousu on joka askelmalla sama

Nousukulma on jyrkempi lähellä keskustaa

Sama potkurissa, nousu lähes vakio säteen suunnassa

Nousukulma jyrkkä lähellä akselia

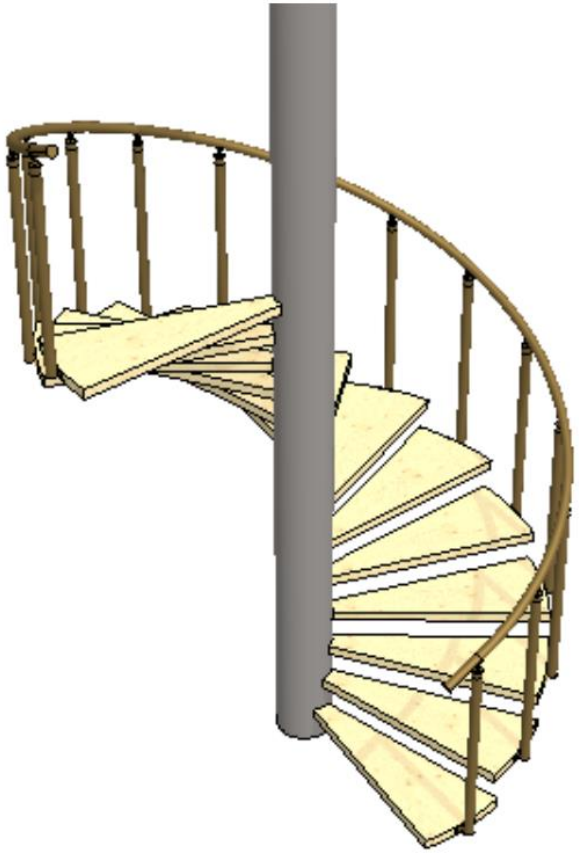

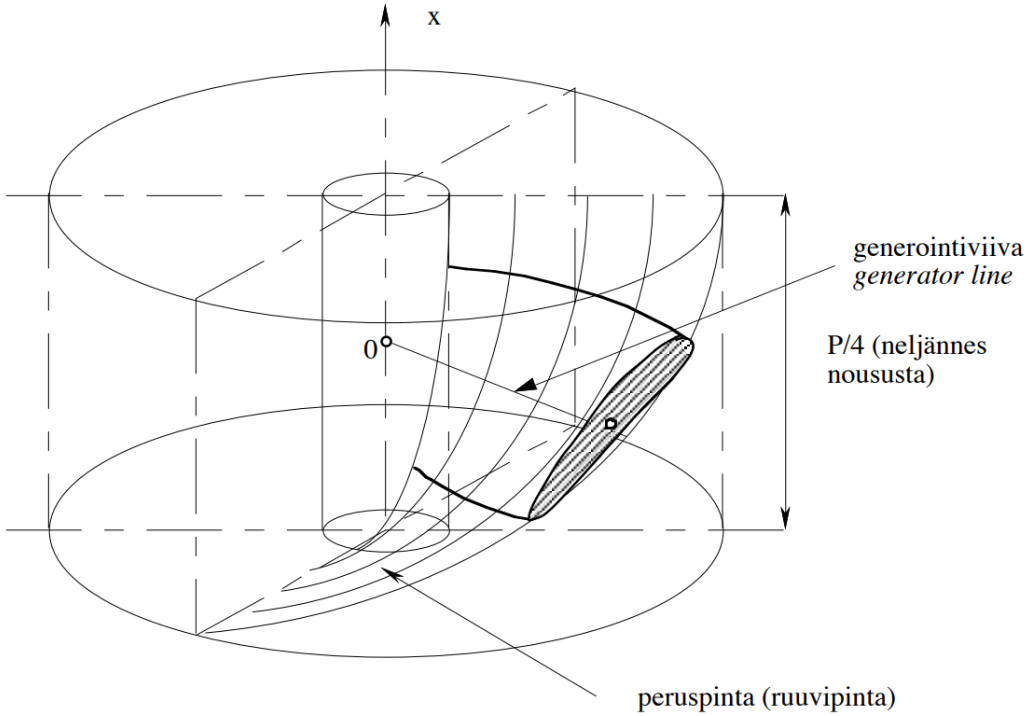

Potkurin nousun määritys

1. Nousu määritetään yleensä säteellä r = 0,7R
2. Merkitse pisteet A ja B lavan reunassa keskiöstä etäisyydellä **r**
3. Mittaa A ja B pisteiden etäisyydet h1 ja h2 referenssitasosta (lattia)
4. Mittaa pisteiden A ja B etäisyys L tason (lattian) suuntaisesti, eli kohtisuoraan potkuriakselia vastaan
5. Laske kulma asteissa
   $\alpha = \text{asin}(0{,}5L/r)$
6. Nousu

   $P = (h1-h2)*180/\alpha$
7. Nousukulma = $\text{atan}(P/2\pi r)$

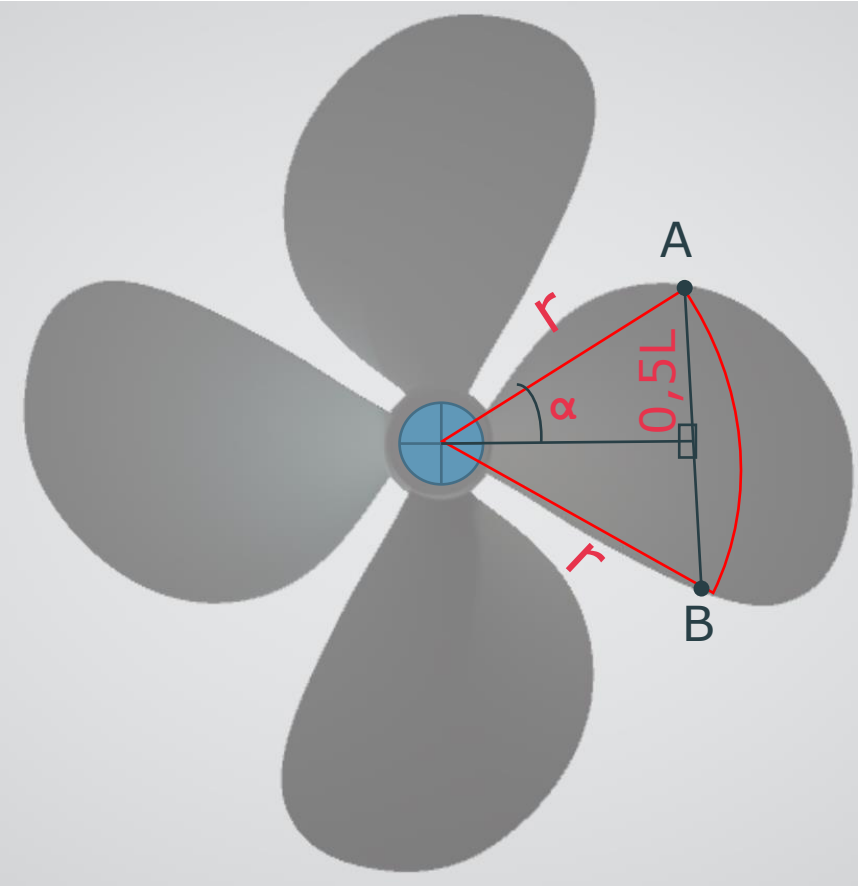

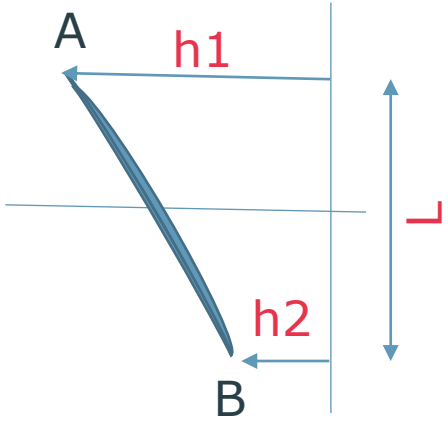

Potkurin lapojen pinta-alasuhde

- Lapojen pinta-ala saadaan kun kaarileikkaus on levitetty (profiilin kaarevuus oikaistu ja käännetty potkurin tasoon) ja oikaistu (ympyrän kaari suoraksi) ***Ae***
- Potkuriympyrän pinta-ala $\boldsymbol{Ao = \pi D^2/4}$
- Pinta-alasuhde (lapojen pinta-alan suhde ympyrän alaan) = ***Ae/Ao***

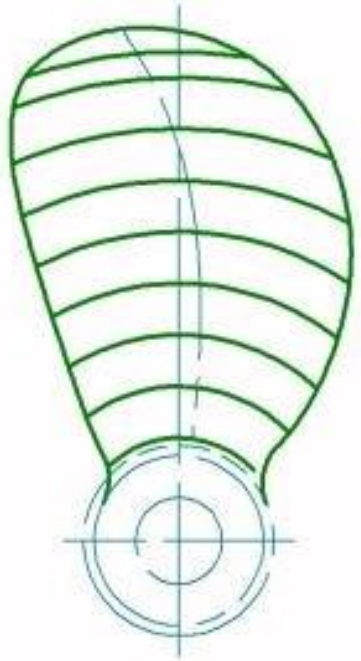

Vakiosäteen leikkaukset

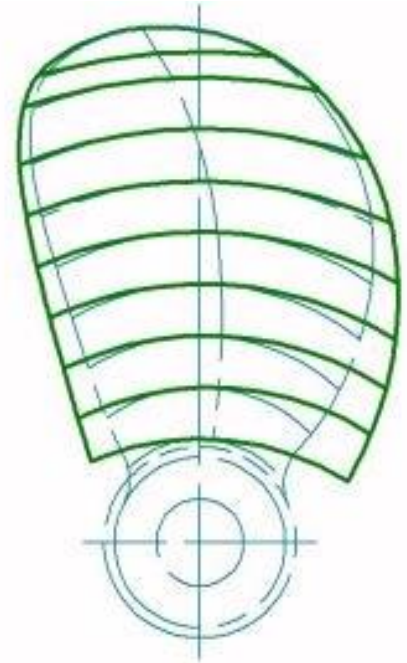

Kaarevuus oikaistu tasoon

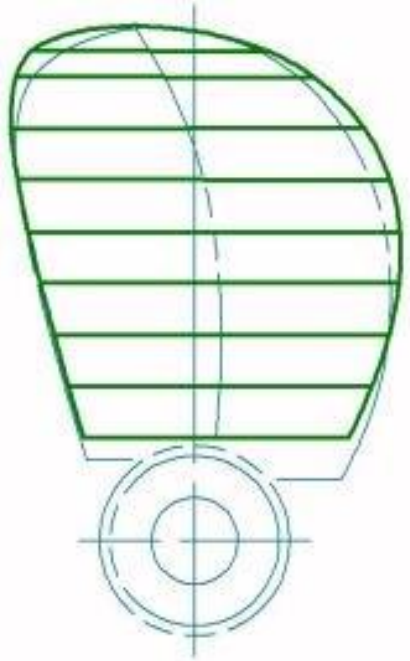

Ympyrän kaari oikaistu suoraksi

Pinta-alasuhteen vaikutus suhteellisen pieni

Esimerkki Anterosta optimipotkurilla

- Potkurin halkaisija 1.6 m (liian iso?)
- Kierrosluku 160 rpm
- Vääntömomentti 3.9 kNm, teho 110 ihv
- Minimi pinta-alasuhde 0.3 kavitaation estämiseksi

Ae/ao	η_o	Vs knots
0,30	0,681	9,333
0,50	0,671	9,296
0,70	0,660	9,264
0,90	0,650	9,233
1,10	0,652	9,208

Potkurin hyötysuhde η_o

Va = (1-w)*Vs = etenemisnopeus

w = vanavesikerroin

Vs = laivan nopeus

Ae/Ao = potkurin pinta-alasuhde

P = teho potkurissa

T = potkurin työntö

$$\eta_0 = \frac{TV_a}{P}$$

Pyritään mahdollisimman pieneen lapojen pinta-alaan, koska pienentää kitkaa, mutta kavitaation riski rajoittaa minimipinta-alan!

Potkurin pinta-alaa rajoittaa kavitaatio ja lavan lujuus, tavoite mahdollisimman pieni pinta-ala

Esimerkkeinä 0.3 ja 0.88 pinta-alasuhteen potkurit

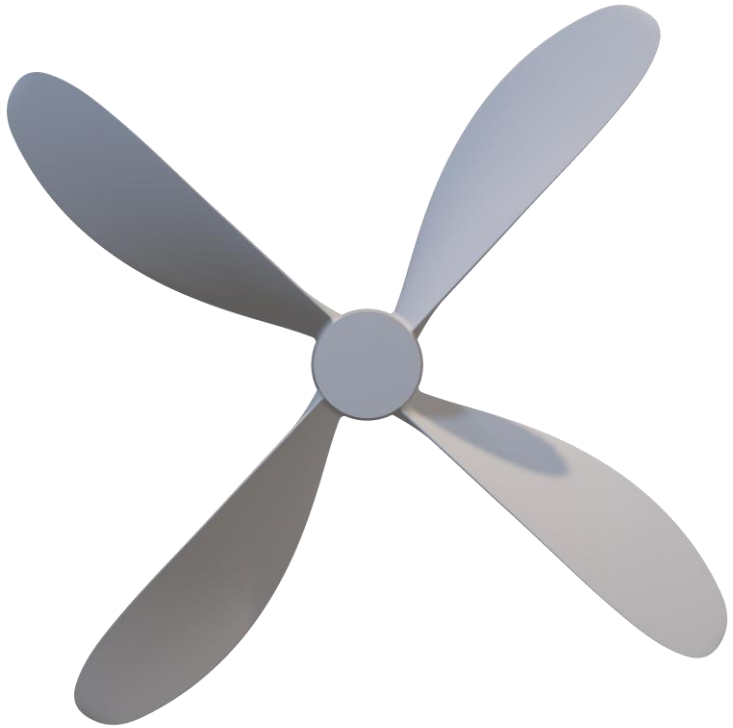

Riittävä pinta-alasuhde Anteroon

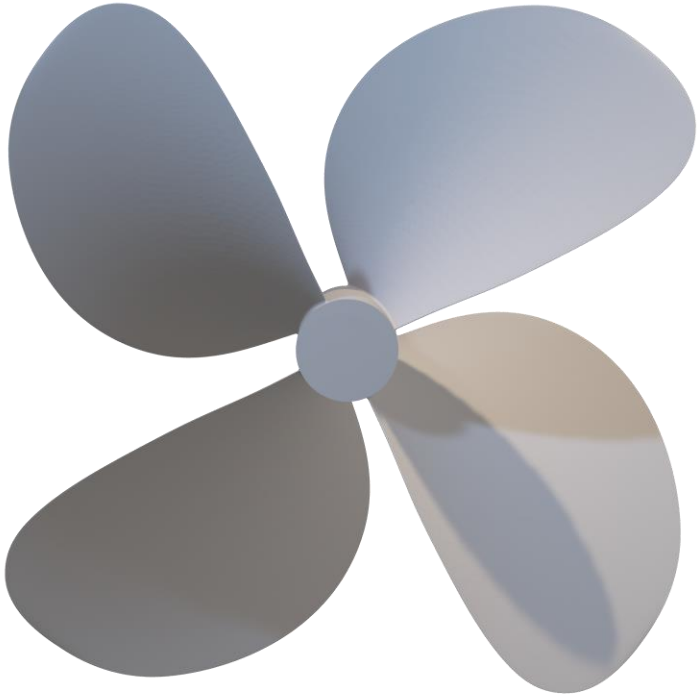

~Anteron työn alla oleva potkuri

Potkurin leikkauksen voimat ja geometria

V = Laivan nopeus

w = vanavesikerroin

V_A = (1-w)*V = etenemisnopeus

r = säde (etäisyys keskiöstä)

$2\pi r$ =ympyrän kehä

ω = kulmanopeus = N/60/2π

ωr= leikkauksen kehänopeus

V_r = kokonaisnopeus =$\sqrt{V_A^2 + \omega r^2}$

P = nousu

Φ = nousukulma = atan(P/2πr)

dT = työntö

dL = profiilin noste ~Vr^2

dD = profiilin vastus ~Vr^2

dK = vääntömomentti ~rVr^2

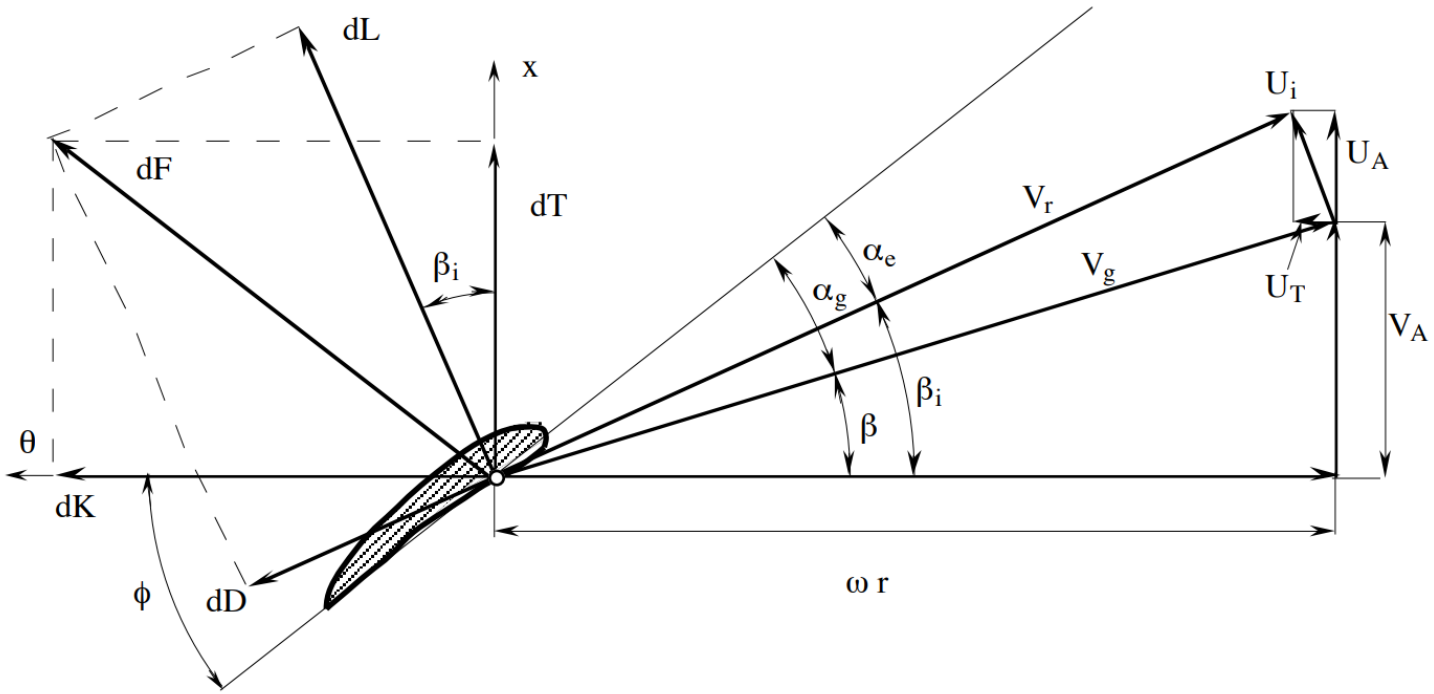

Anteron potkuri ”viipaleina”

Aluksen nopeus 9.7 solmua eli 5 m/s, vanavesikerroin 0.2, Va = (1-0.2)*5 = 4 m/s

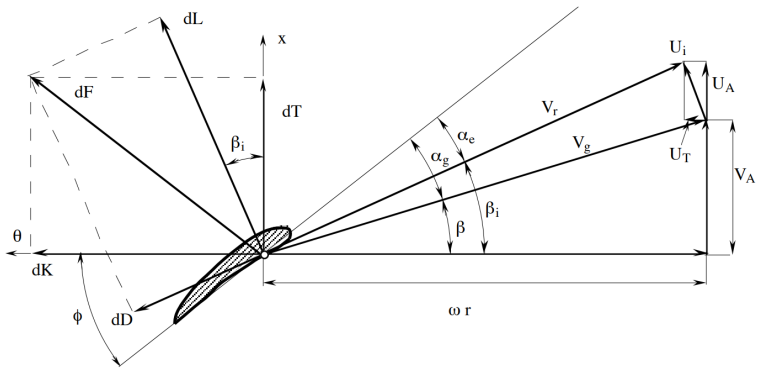

D	**1,32**		**m**	**Potkurin halkaisija**							
N	**160,00**		**rpm**	**Kierrosluku**							
P	**2,27**		**m**	**Nousu**							
Va	**4,00**		**m/s**	**Potkurin etenemisnopeus**							
							Nousu-	**Työntö**		**Momentti**	
r/R	**r**	**Kehä**	**ωr**	**Vr**	**dL**		**kulma**	**dT**		**dK**	
	m	**m**	**m/s**	**m/s**	**kN**		**ast**	**kN**		**kNm**	
0,1	0,07	0,41	0,55	4,04	0,81	35 %	80	0,15	7 %	0,05	7 %
0,2	0,13	0,83	1,11	4,15	0,85	37 %	70	0,29	14 %	0,11	14 %
0,3	0,20	1,24	1,66	4,33	0,93	40 %	61	0,45	22 %	0,16	22 %
0,4	0,26	1,66	2,21	4,57	1,03	45 %	54	0,61	30 %	0,22	30 %
0,5	0,33	2,07	2,76	4,86	1,17	51 %	48	0,79	39 %	0,29	39 %
0,6	0,40	2,49	3,32	5,20	1,34	58 %	42	0,99	49 %	0,36	49 %
0,7	0,46	2,90	3,87	5,57	1,53	67 %	38	1,21	60 %	0,44	60 %
0,8	0,53	3,32	4,42	5,96	1,76	76 %	34	1,45	72 %	0,52	72 %
0,9	0,59	3,73	4,98	6,38	2,02	88 %	31	1,72	85 %	0,62	85 %
1,0	0,66	4,15	5,53	6,82	2,31	100 %	29	2,02	100 %	0,73	100 %
1,1	**0,73**	**4,56**	**6,08**	**7,28**	**2,62**	**114 %**	**26**	**2,35**	**116 %**	**0,85**	**116 %**
								12,03		**4,34**	

Viimeinen rivi vastaa 10% lisäystä halkaisijaan lapojen pituutta kasvattamalla samalla nousulla

Esimerkki potkuripiirroksesta

Potkurin jättöreunaan usein hiotaan terävät kulmat, millä estetään von Karmanin pyörteitten aiheuttama potkurin laulaminen

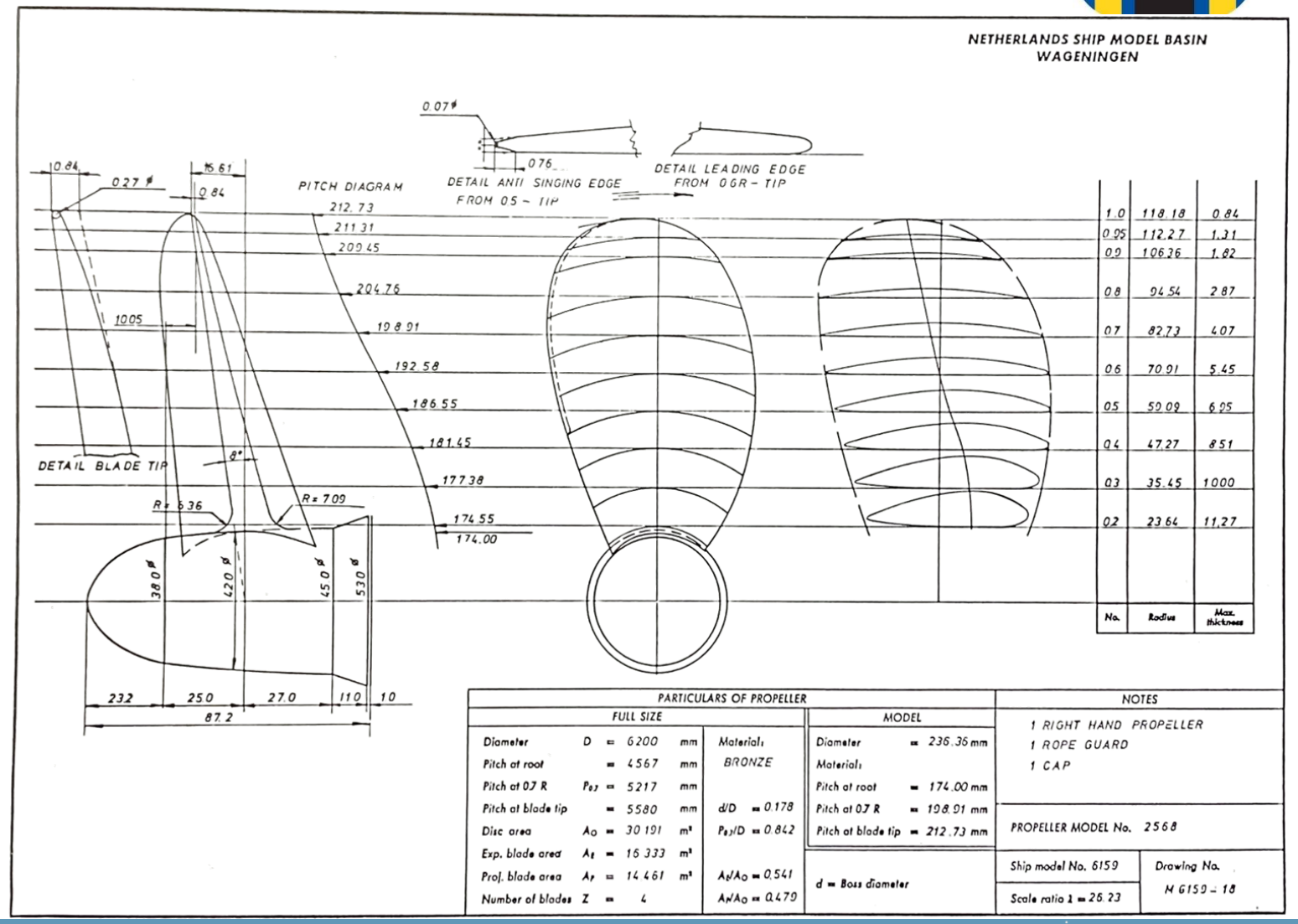

Lavan kaltevuus ja kaltevuusjakauma

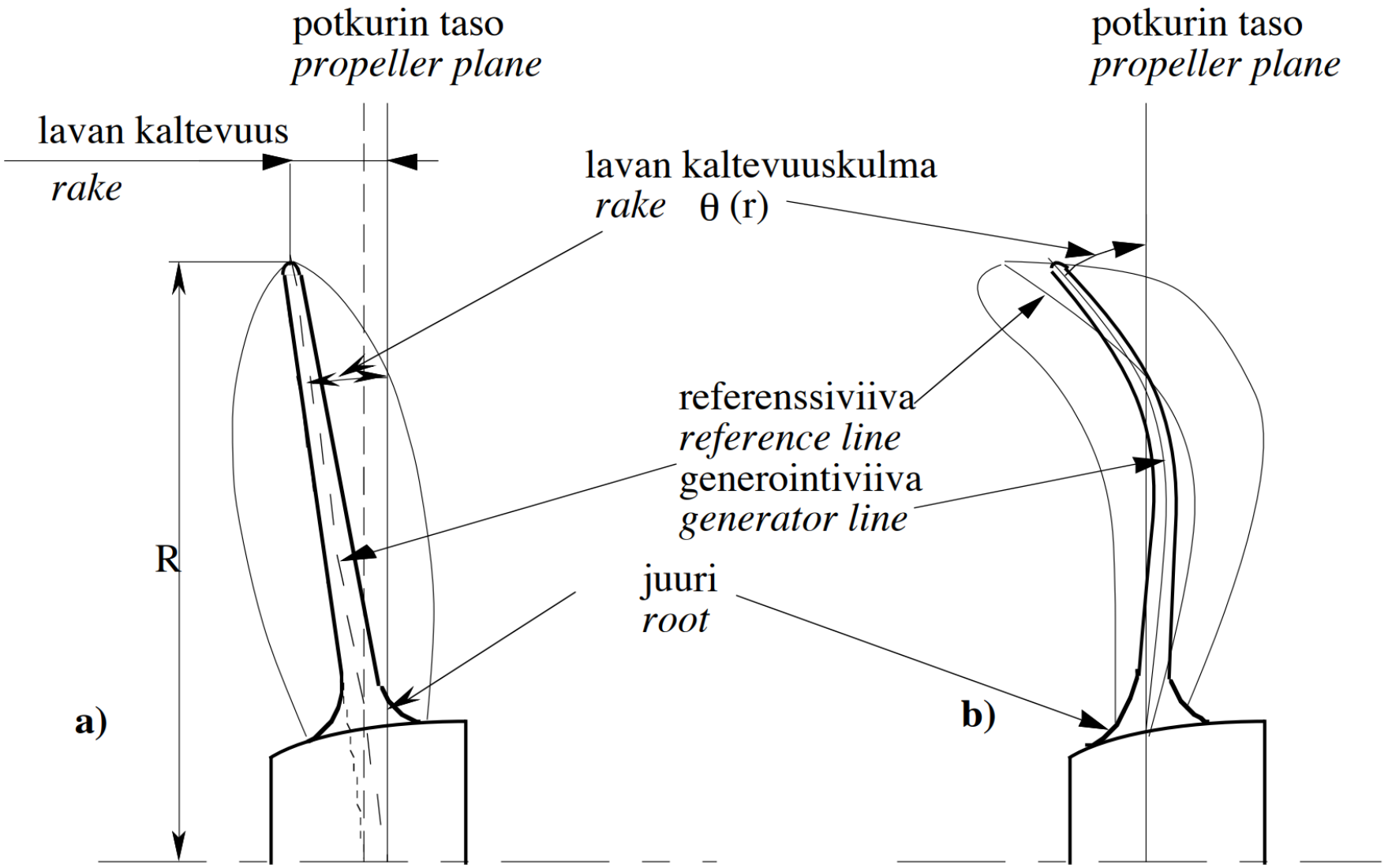

Lavan kiertokulma (Skew)

Pienentää melua ja värähtelyä sekä vähentää lavan kavitaatiosyöpymistä. Nykyään käytetään suurta kiertoa

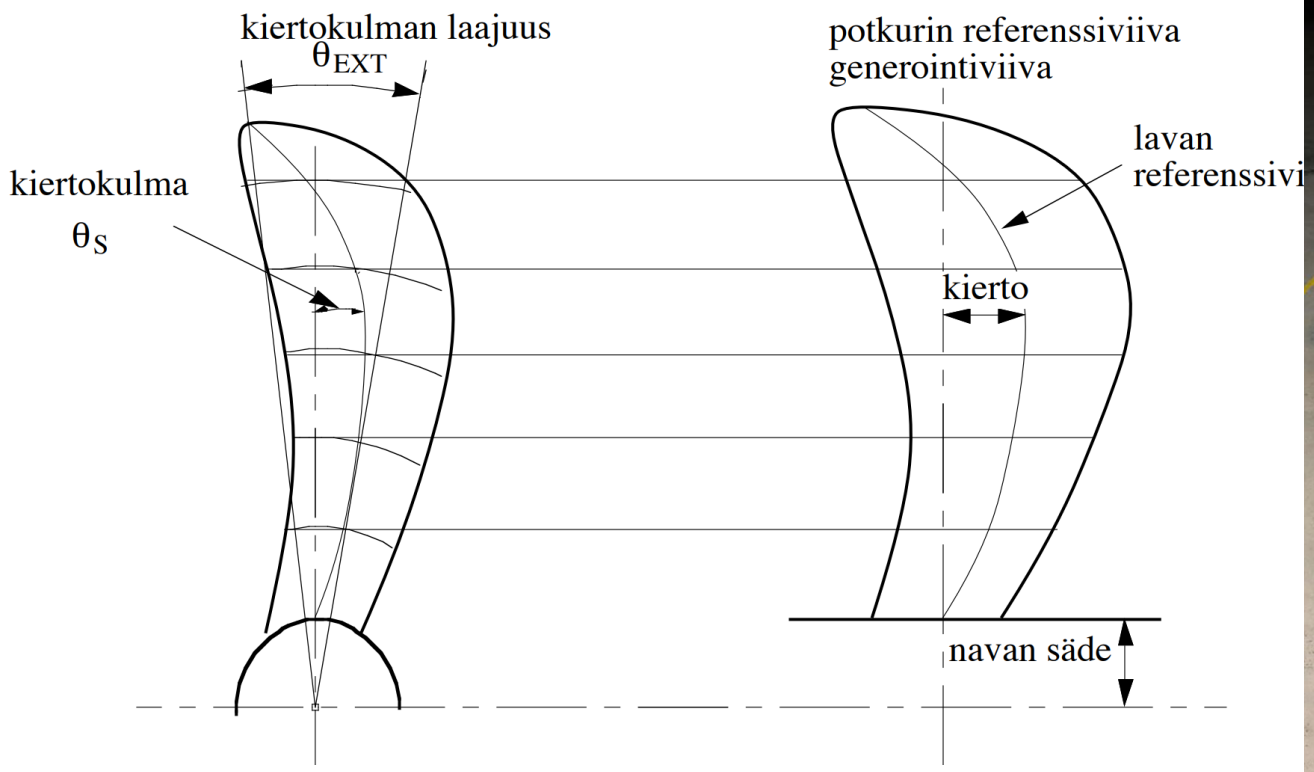

Esimerkkejä nykyajan suurimmista potkureista

Emma Maersk
9.6 m, 80 MW

MSC Oscar
10.6 m, 62.5 MW

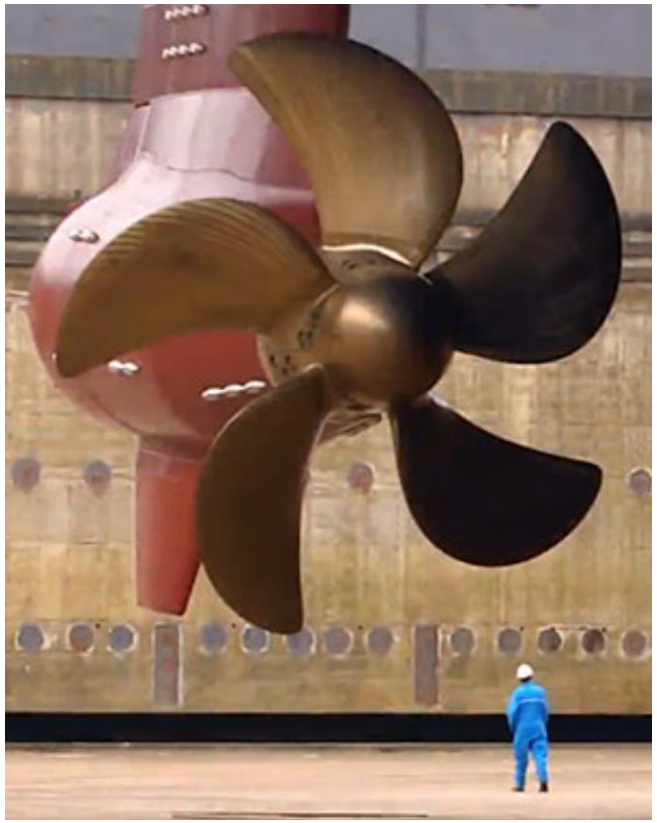

Royal Carribean Oasis luokka
6.0 m, 20 MW, 3 kpl

Potkurin siipiprofiili

- Laivoissa käytetään yleensä NACA 0.8 paksuusjakaumaa tasaisen painejakauman takia
- Minimoi kavitaation
- Lentokoneissa yleensä NACA-4 numeroinen, missä parempi hyötysuhde

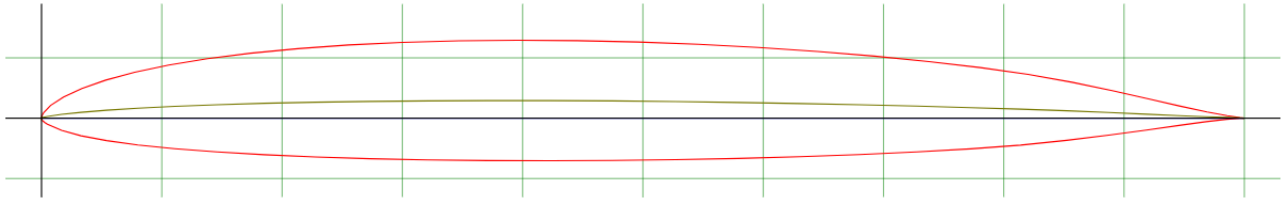

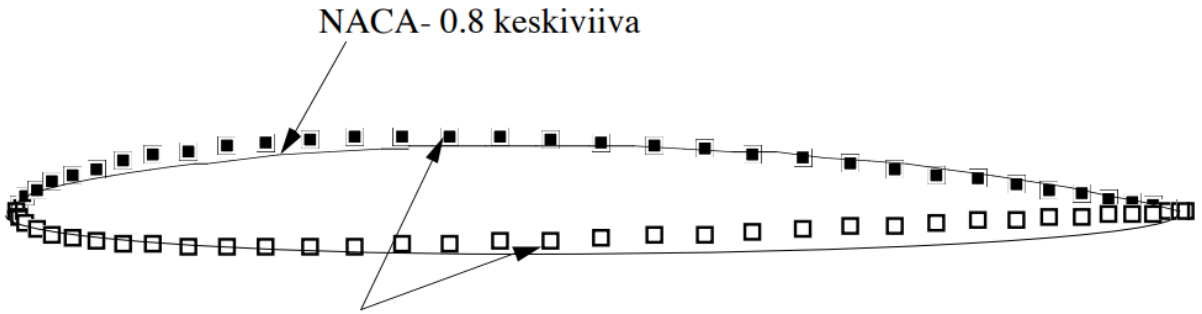

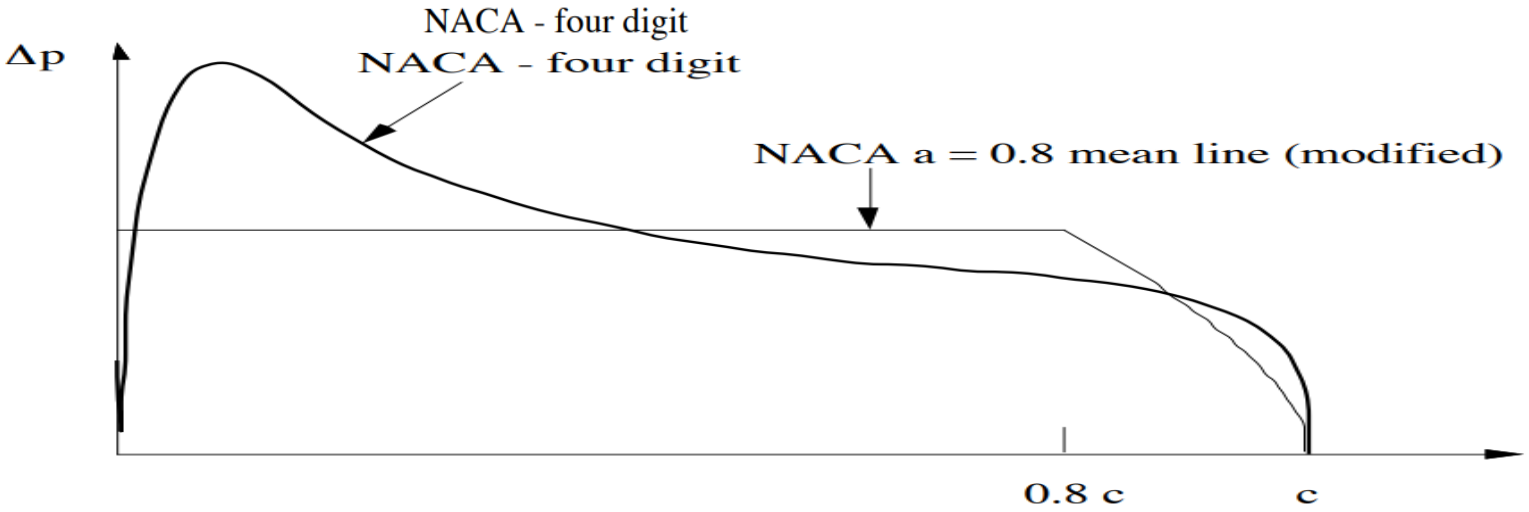

Potkurin parametrien valinnasta

- Optimointitilanteen valinta olennainen
- Laivan vastus, nopeus, koneteho ja kierrosluku yhdessä määrittää potkurin
- Potkurin halkaisija tärkein parametri, suuri yleensä hyvä
- Potkurin nousu riippuu kierrosluvusta, että tarvittava työntö saadaan aikaan, pieni kierrosluku vaatii suuren nousun
- Mitä suurempi halkaisija, sitä pienempi kierrosluku
- Lapojen pinta-ala ei ole kovin tärkeä, pyritään pieneen pinta-alaan (pieni kitka ja halpa potkuri), mutta kavitaatio ja lavan lujuus rajoittaa
- Lapojen lukumäärä riippuu kuormituksesta (teho/halkaisija)
- Nyrkkikaavoja ei ole, parempi laskea optimipotkuri ja potkurin toiminta tietokoneella eri tilanteissa

Höyrykoneen teho

- Osa höyryn energiasta hukkuu lämpö- ja virtaushäviöihin
- Indikoitu teho joko mittaamalla tai laskennollisesti
- Luistit, pumppu, laakerit, ym. kuluttaa 12-16 % tehosta
- Painelaakeri ja potkuriakseli hukkaa 3-4%
- Potkuriin päätyy 80-85% mekaanisesta tehosta
- Höyrykoneen tuottama vääntömomentti on vakio, eli
- Teho on suoraan verrannollinen kierroslukuun

- Antero sylinterin halkaisijat 227 ja 447, iskun pituus 280 mm
- Kattilan suhteellinen paine 10 bar
- Potkurin momentti 4 kNm, potkuriteho 75 kW, indikoitu teho 120 ihv 180 rpm

Antero potkurin vaihto ja tuunaus

- Tuunattava potkuri
- D = 1.32 m
- P = 2.28 m
- P/D = 1.7
- Ae/Ao ~0.9

- Mahdollinen lapojen jatkaminen
- Antero yksin vapaasti tai
- Antero ja Ilma vierellään

Aluksen kulkuvastus ja tehontarve

- Tehontarve nousee nopeuden 3. potenssiin
- Esimerkkinä Antero vapaasti

Nopeus	Teho	Kierrosluku
solmua	ihv	RPM
9.35	130	180
8	55	140
6	13	94

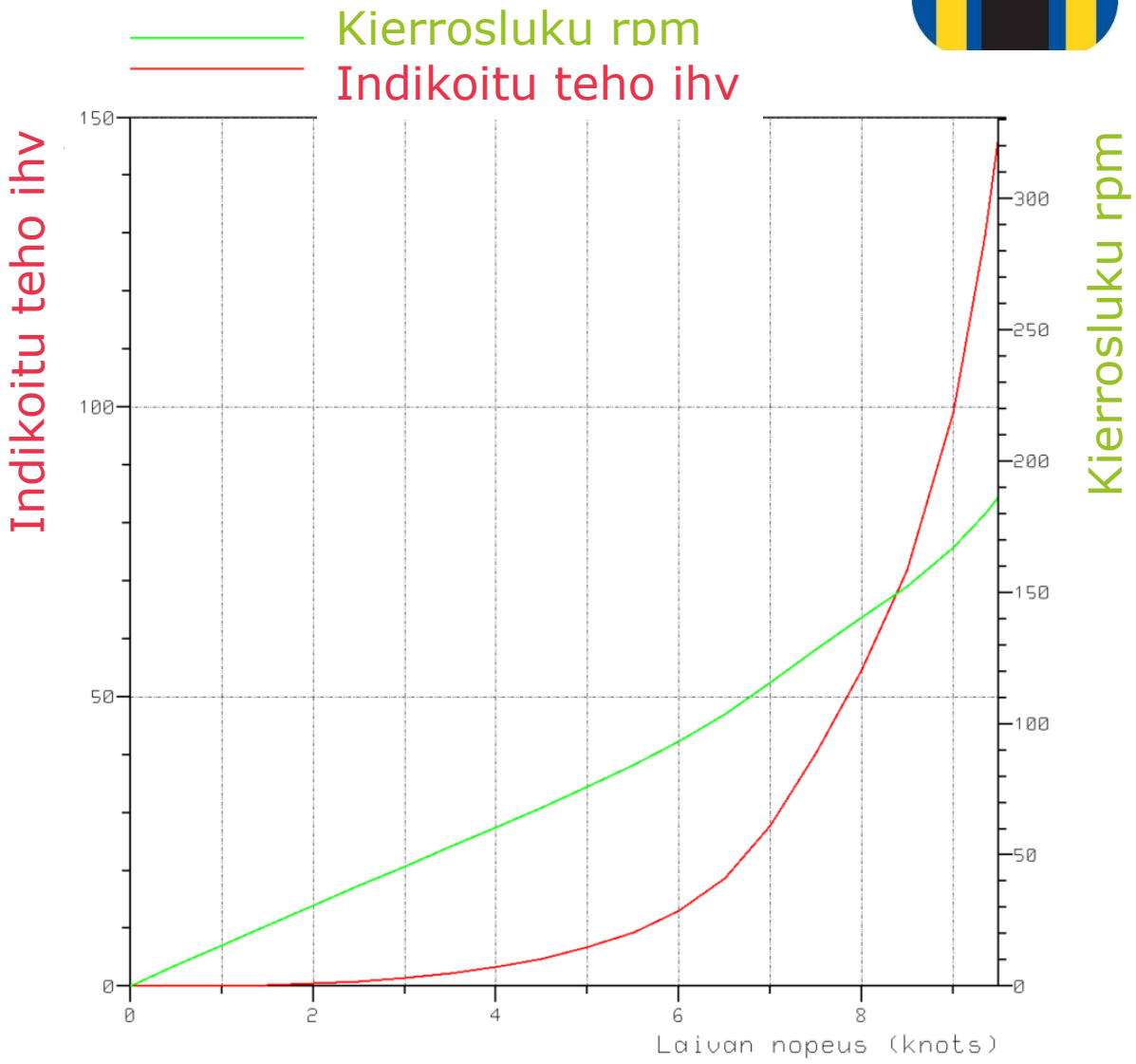

Optimi potkurin halkaisija ja lapojen lukumäärä

Pystyakselilla potkurin hyötysuhde

$$\eta_0 = \frac{TV_a}{P}$$

- Potkuriteho 50 kW
- Optimikierrosluku laskee kun halkaisija nousee
- Laivan nopeus noin 9 solmua
- Kierrosluku vaihtelee 60 – 160 välillä
- Laivaan ei mahdu näin suuri potkuri!
- Kierrosluku liian pieni!

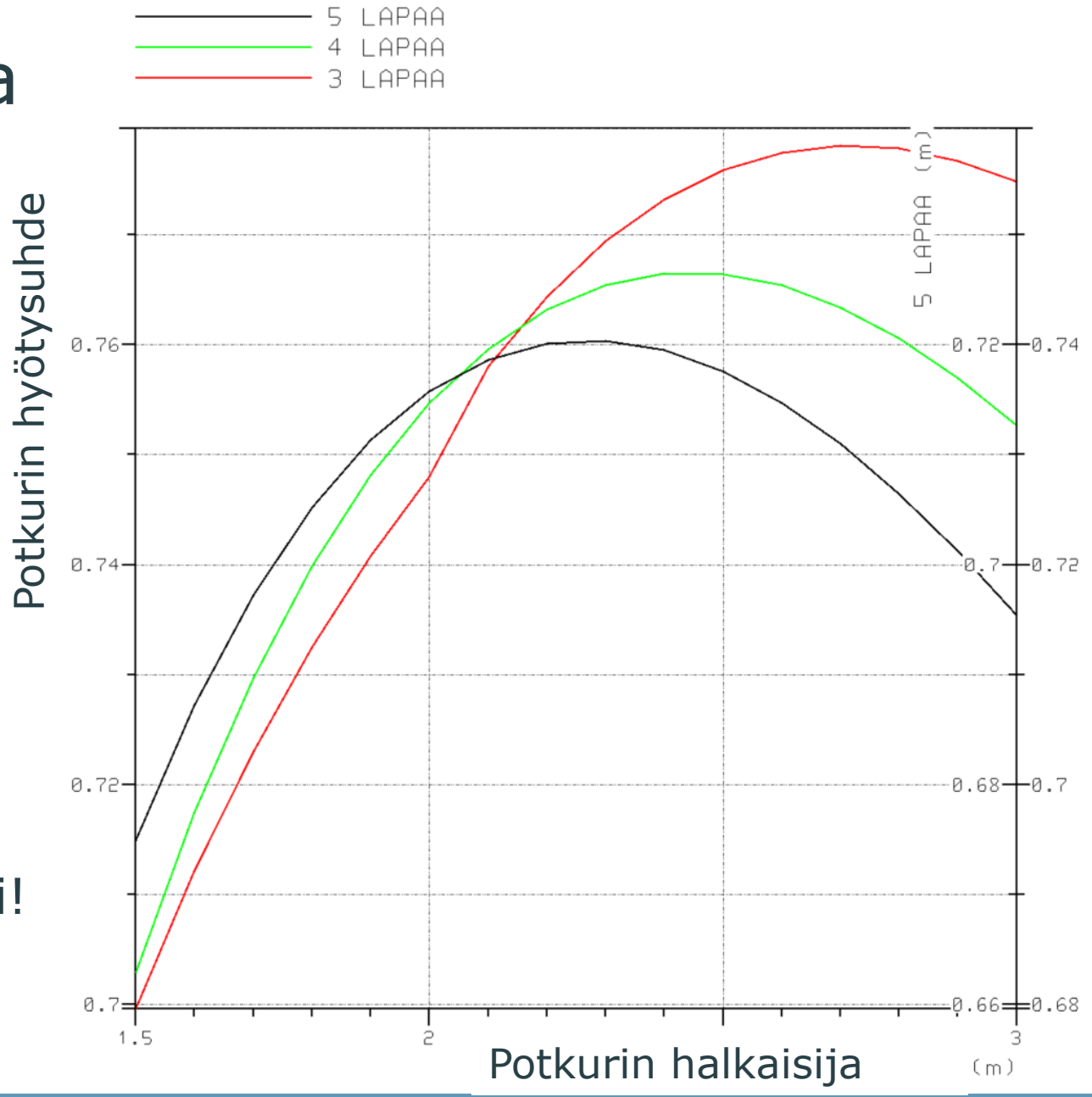

Optimi potkurin halkaisija Anterolle annetulle kierrosluvulle

- Maksimi vääntömomentti Q = 3.9 kNm
- Optimihalkaisija eri koneen kierrosluvuilla
- Vsc on nopeus, mitä kulkee tällä potkurilla

$P = 2\pi NQ$
Pb = indikoitu teho ~P+18%
N = kierrosluku
Q = vääntömomentti
Vs = laivan nopeus
Ae/Ao = optimi pina-alasuhde

Antero yksin

N rpm	Vs knots	Dp m	P/D	Pb ihv	Ae/Ao
140	9,36	1,82	1,2	94	0,30
150	9,28	1,79	1,1	101	0,30
160	9,36	1,76	1,1	108	0,30
170	9,43	1,73	1,1	114	0,30
180	9,49	1,70	1	121	0,31
190	9,55	1,68	1	128	0,31
200	9,60	1,65	1	135	0,32

Antero + Ilma

N rpm	Vs knots	Dp m	P/D	Pb ihv	Ae/Ao
140	7,90	1,89	1	94	0,30
150	8,05	1,85	1	101	0,30
160	8,11	1,81	1	108	0,30
170	8,21	1,78	0,9	114	0,30
180	8,30	1,75	0,9	121	0,31
190	8,39	1,70	0,9	128	0,32
200	8,47	1,70	0,9	135	0,32

Potkurin nousun vaikutus Antero yksin

- D = 1.32 halkaisija
- P = Nousu
- P/D noususuhde
- Nopeus 9.25 solmua

Dp m	P/D	Nousu m	N rpm	Pbt hp	Q kNm	Earp	Vsc knots
1.320	1.2	1.58	230.69	114.3	2.872	0.351	9.250
	1.3	1.72	218.73	115.5	3.060	0.351	
	1.4	1.85	208.37	116.3	3.236	0.351	
	1.5	1.98	199.22	116.5	3.387	0.351	
	1.6	2.11	190.99	115.4	3.502	0.351	
	1.7	2.24	183.44	112.8	3.563	0.351	
	1.8	2.38	176.38	108.1	3.552	0.351	

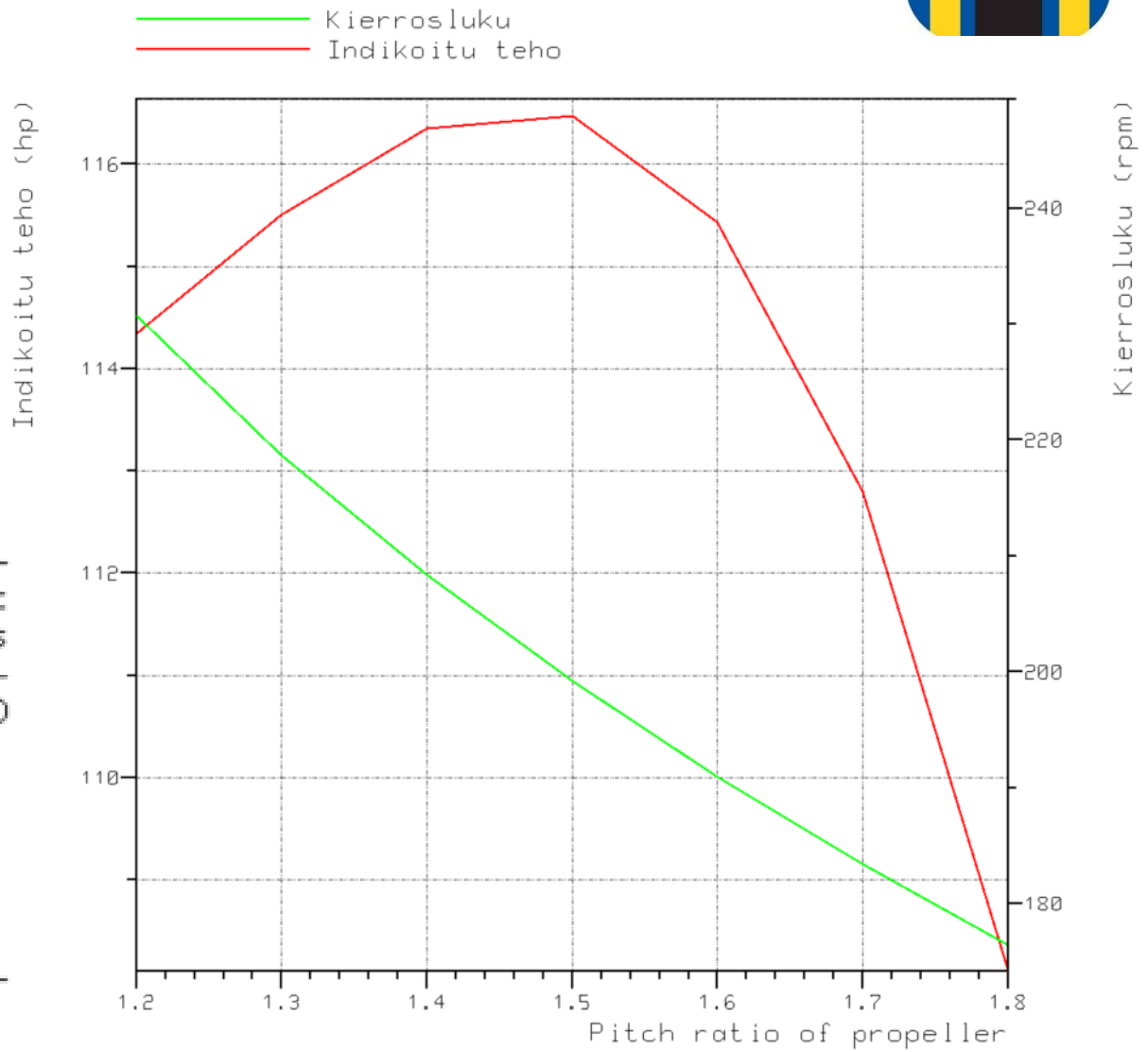

Potkurin nousun vaikutus Antero yksin

- D = 1.5 halkaisija
- P = Nousu
- P/D noususuhde
- Nopeus 9.25 solmua

Dp m	P/D	Nousu m	N rpm	Pbt hp	Q kNm	Earp	Vsc knots
1.500	1.2	1.80	188.59	107.6	3.305	0.317	9.250
	1.3	1.95	178.44	108.2	3.515	0.317	
	1.4	2.10	169.64	108.6	3.710	0.317	
	1.5	2.25	161.89	108.3	3.877	0.317	
	1.6	2.40	154.94	106.9	3.997	0.317	
	1.7	2.55	148.61	103.9	4.050	0.317	
	1.8	2.70	142.74	98.8	4.013	0.317	

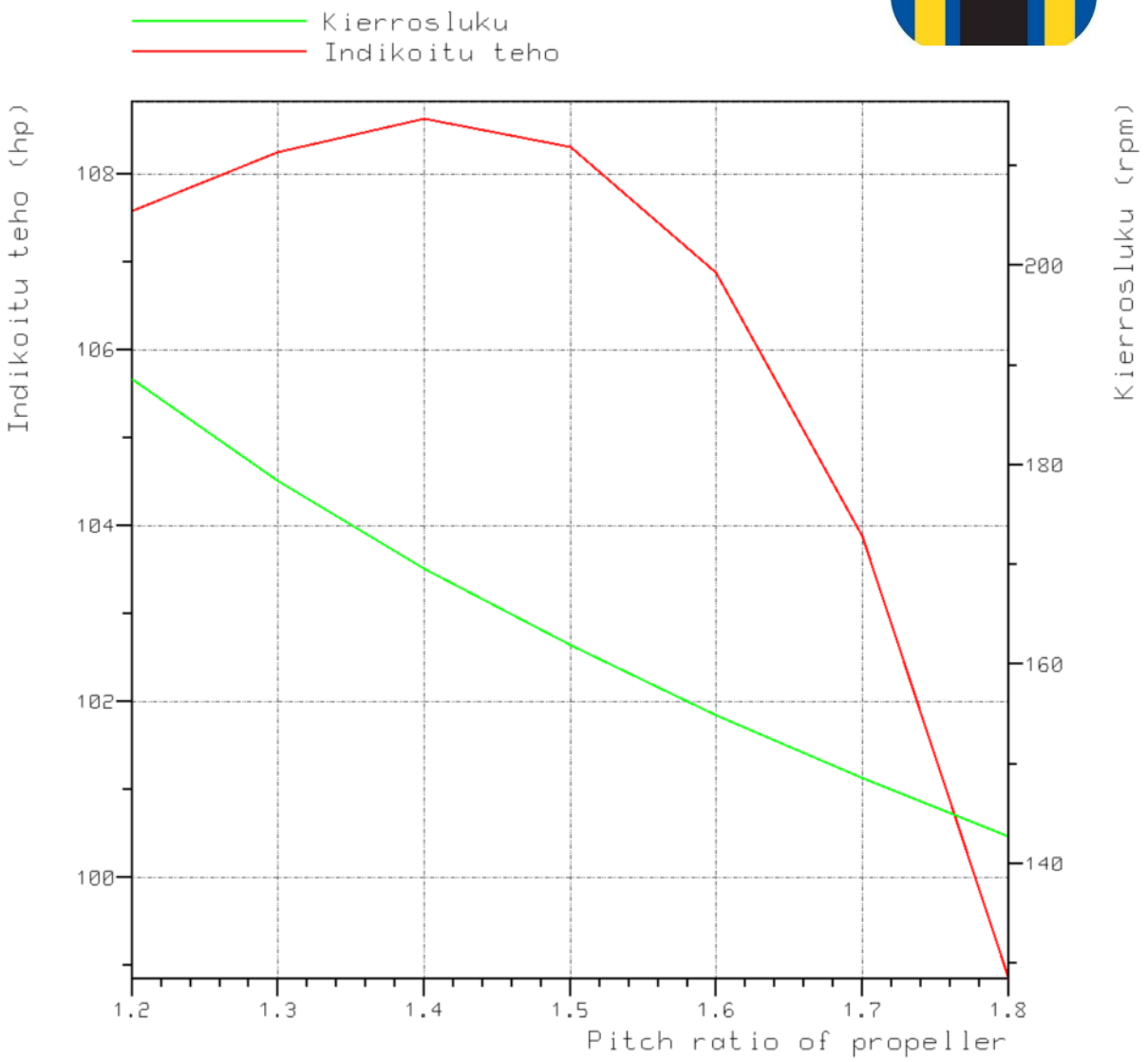

Potkurin nousun vaikutus Antero yksin

- D = 1.7 halkaisija
- P = Nousu
- P/D noususuhde
- Nopeus 9.25 solmua

Dp m	P/D	Nousu m	N rpm	Pbt hp	Q kNm	Earp	Vsc knots
1.700	1.2	2.04	155.88	102.4	3.806	0.291	9.250
	1.3	2.21	147.17	102.6	4.039	0.291	
	1.4	2.38	139.62	102.5	4.255	0.291	
	1.5	2.55	132.99	101.8	4.437	0.291	
	1.6	2.72	127.07	100.0	4.560	0.291	
	1.7	2.89	121.71	96.6	4.599	0.291	
	1.8	3.06	116.79	91.1	4.520	0.291	

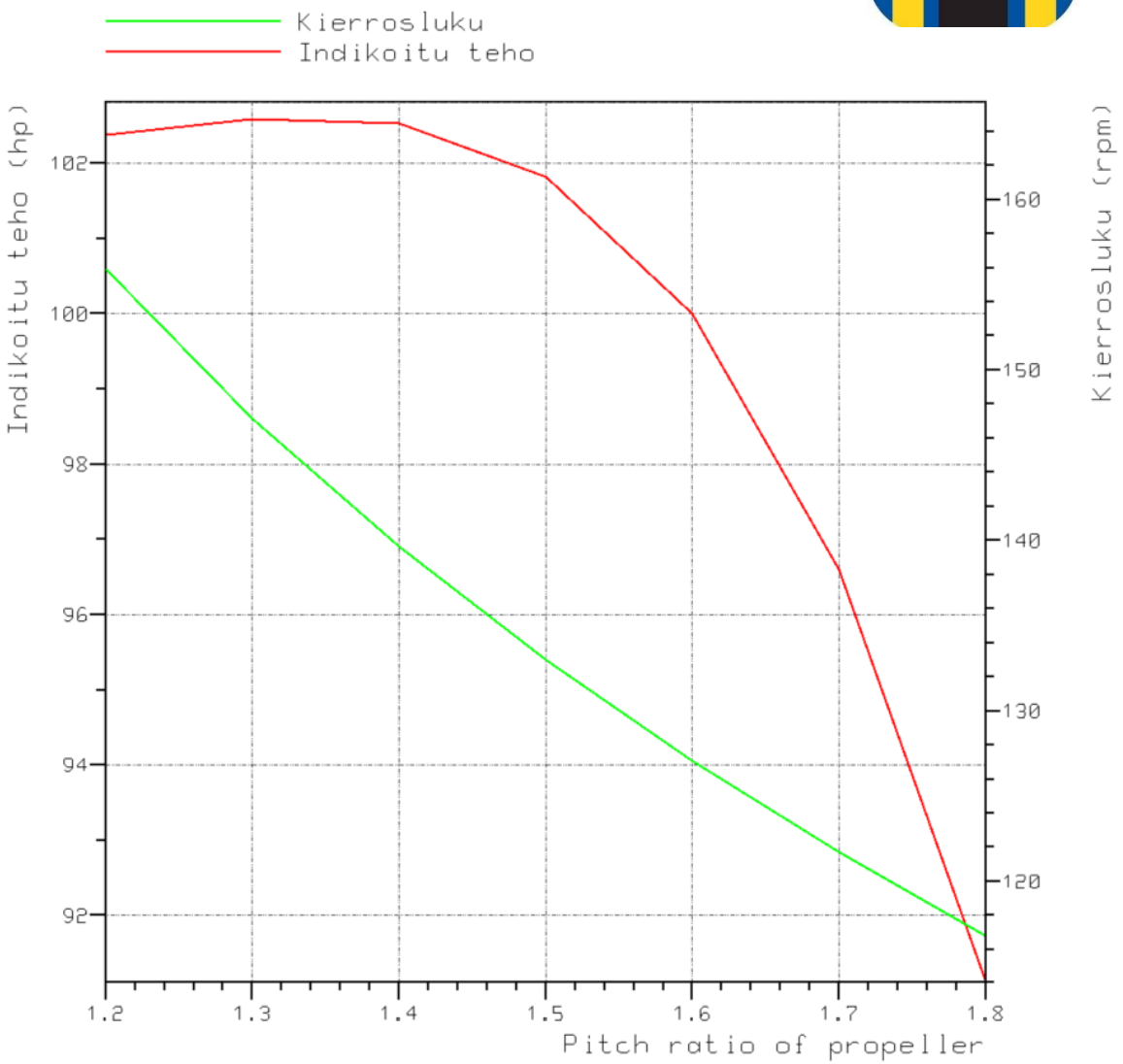

Potkurin nousun vaikutus Antero + Ilma

- D = 1.32 halkaisija
- P = Nousu
- P/D = noususuhde
- Nopeus 8 solmua

Dp m	P/D	Nousu m	N rpm	Pbt hp	Q kNm	Earp	Vsc knots
1.320	1.2	1.58	231.01	118.5	2.973	0.369	8.000
	1.3	1.72	220.89	120.0	3.148	0.369	
	1.4	1.85	212.25	121.1	3.306	0.369	
	1.5	1.98	204.77	121.4	3.434	0.369	
	1.6	2.11	198.18	120.2	3.516	0.369	
	1.7	2.24	192.26	117.1	3.529	0.369	
	1.8	2.38	186.77	111.2	3.451	0.369	

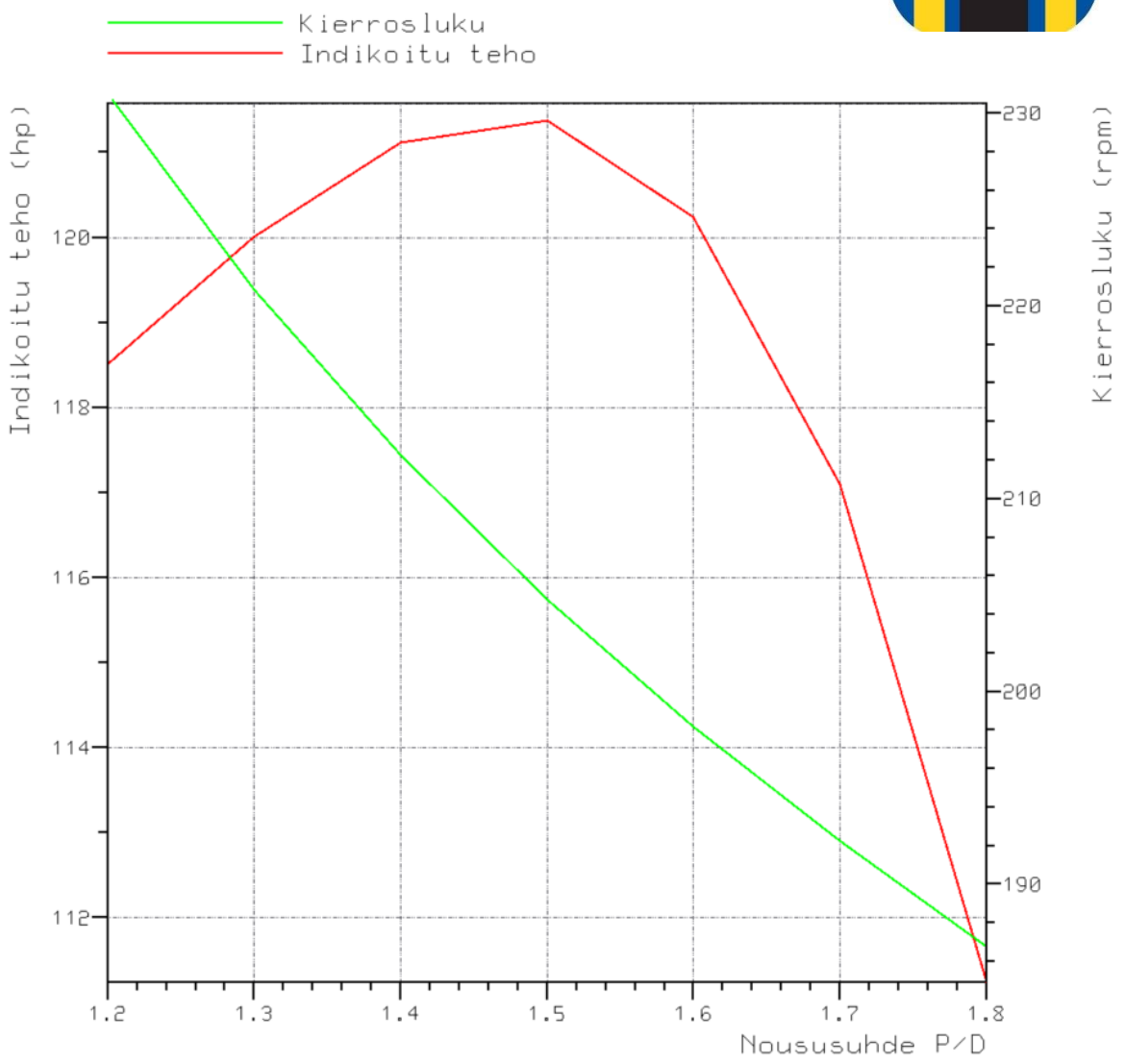

Potkurin nousun vaikutus Antero + Ilma

- D = 1.5 halkaisija
- P = Nousu
- P/D = noususuhde
- Nopeus 8 solmua

Dp m	P/D	Nousu m	N rpm	Pbt hp	Q kNm	Earp	Vsc knots
1.500	1.2	1.80	185.65	110.2	3.439	0.331	8.000
	1.3	1.95	177.07	111.1	3.635	0.331	
	1.4	2.10	169.74	111.6	3.810	0.331	
	1.5	2.25	163.39	111.4	3.949	0.331	
	1.6	2.40	157.80	109.8	4.031	0.331	
	1.7	2.55	152.80	106.3	4.032	0.331	
	1.8	2.70	148.23	100.3	3.922	0.331	

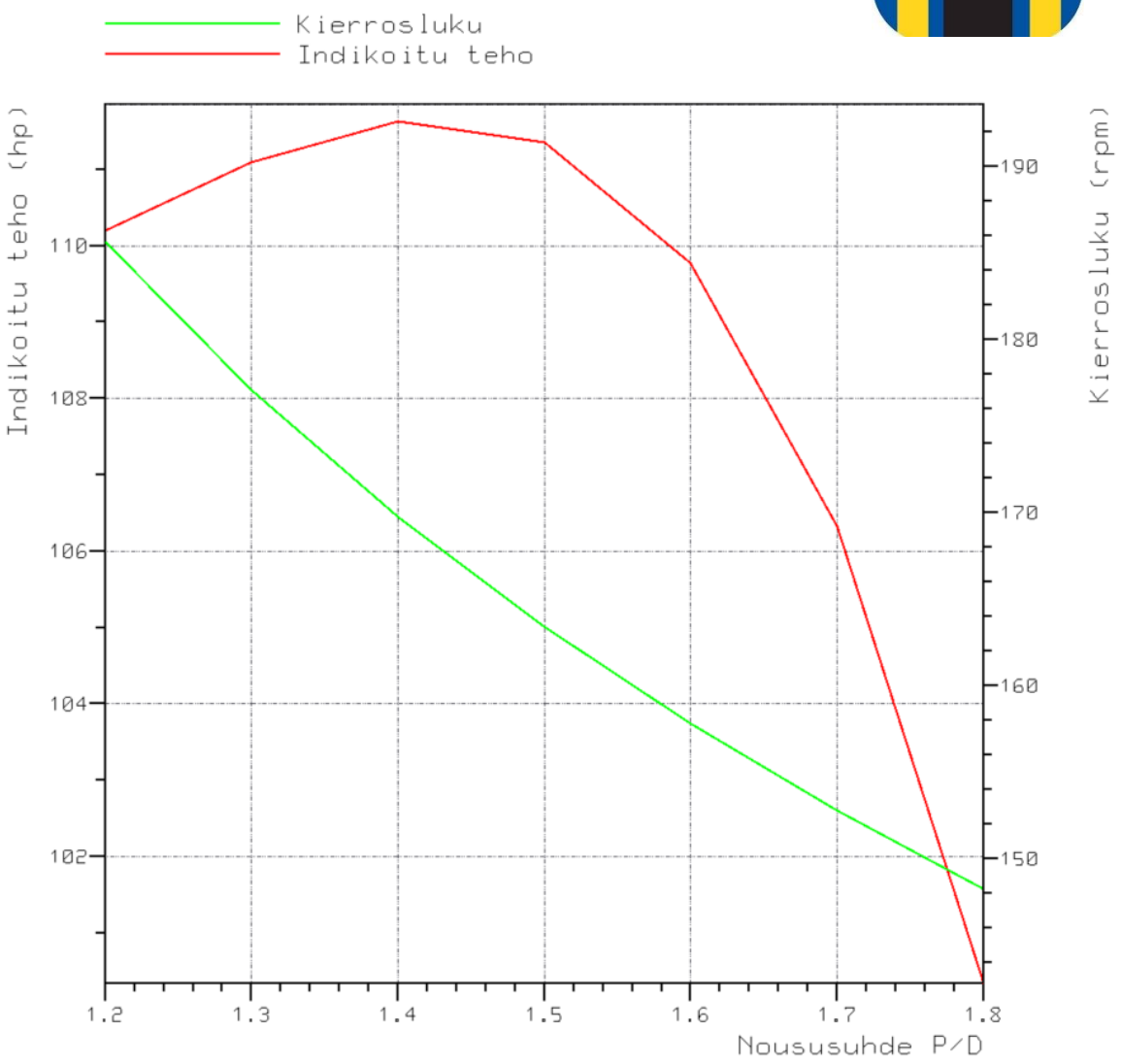

Potkurin nousun vaikutus Antero + Ilma

- D = 1.7 halkaisija
- P = Nousu
- P/D = noususuhde
- Nopeus 8 solmua

Dp m	P/D	Nousu m	N rpm	Pbt hp	Q kNm	Earp	Vsc knots
1.700	1.2	2.04	150.85	103.7	3.982	0.302	8.000
	1.3	2.21	143.53	104.1	4.201	0.302	
	1.4	2.38	137.25	104.1	4.396	0.302	
	1.5	2.55	131.81	103.4	4.546	0.302	
	1.6	2.72	127.03	101.4	4.627	0.302	
	1.7	2.89	122.78	97.7	4.609	0.302	
	1.8	3.06	118.94	91.5	4.455	0.302	

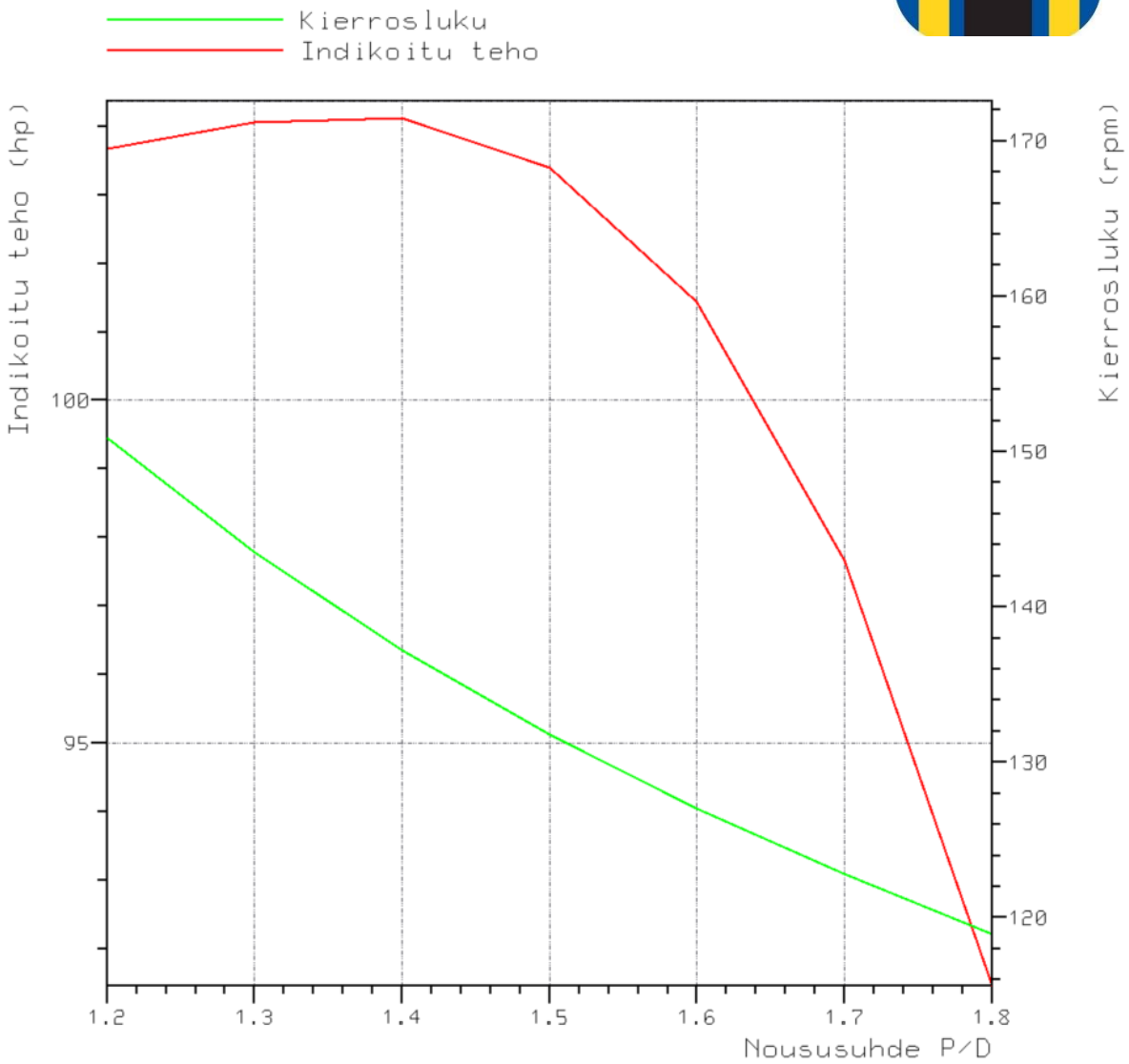

Halkaisijan kasvattamisen vaikutukset

Antero 9,25 solmun nopeudella

Antero + Ilma 8 solmua

	Antero		Antero + Ilma	
D	**N Antero**	**P Antero**	**N A+I**	**P A+I**
m	**rpm**	**ihv**	**rpm**	**ihv**
1,3	183,4	112,8	192,3	117,1
1,5	161,9	108,3	163,4	111,4
1,7	147,2	102,6	143,5	104,1

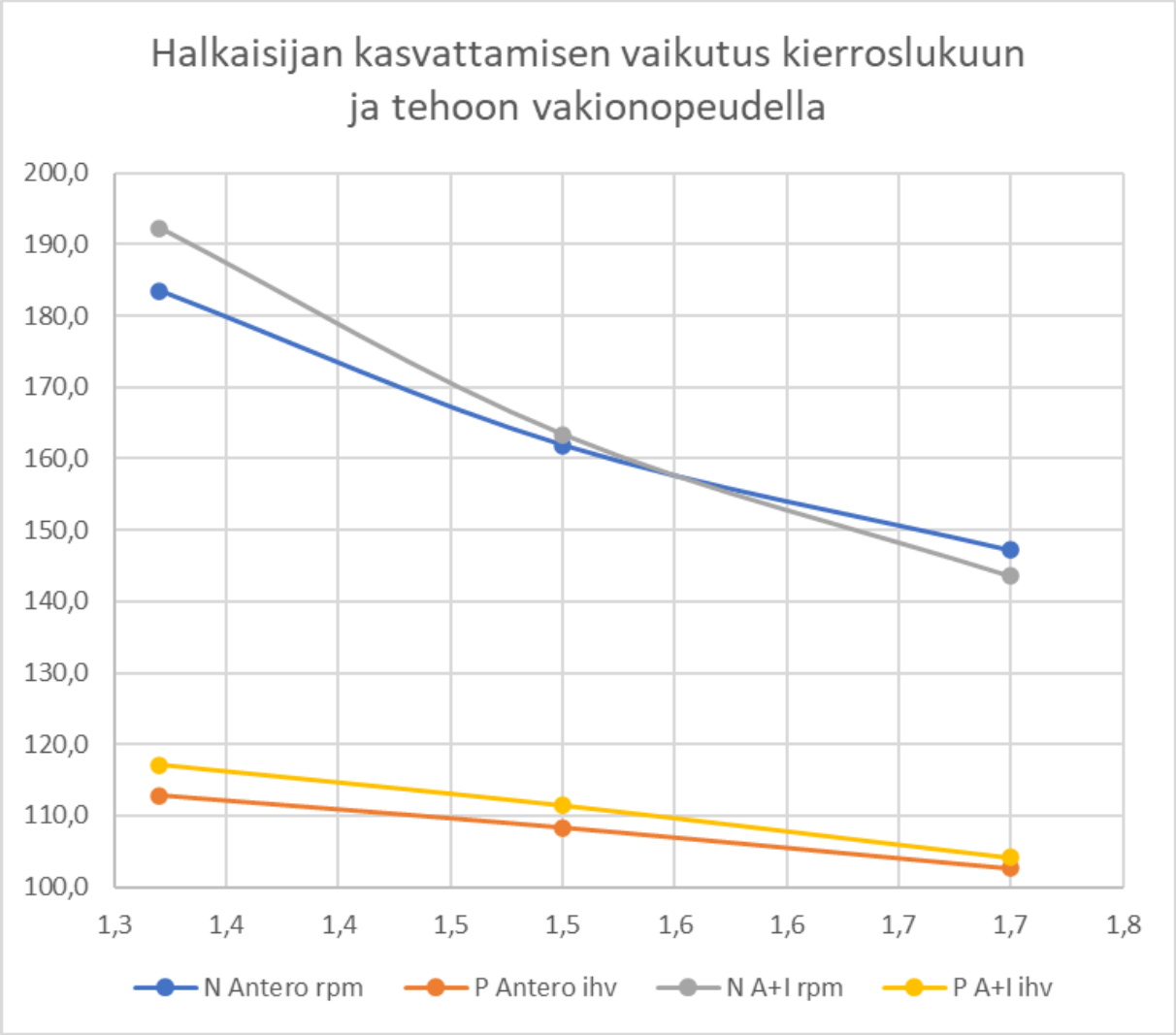

Suulakepotkuri

S/S Ahkera

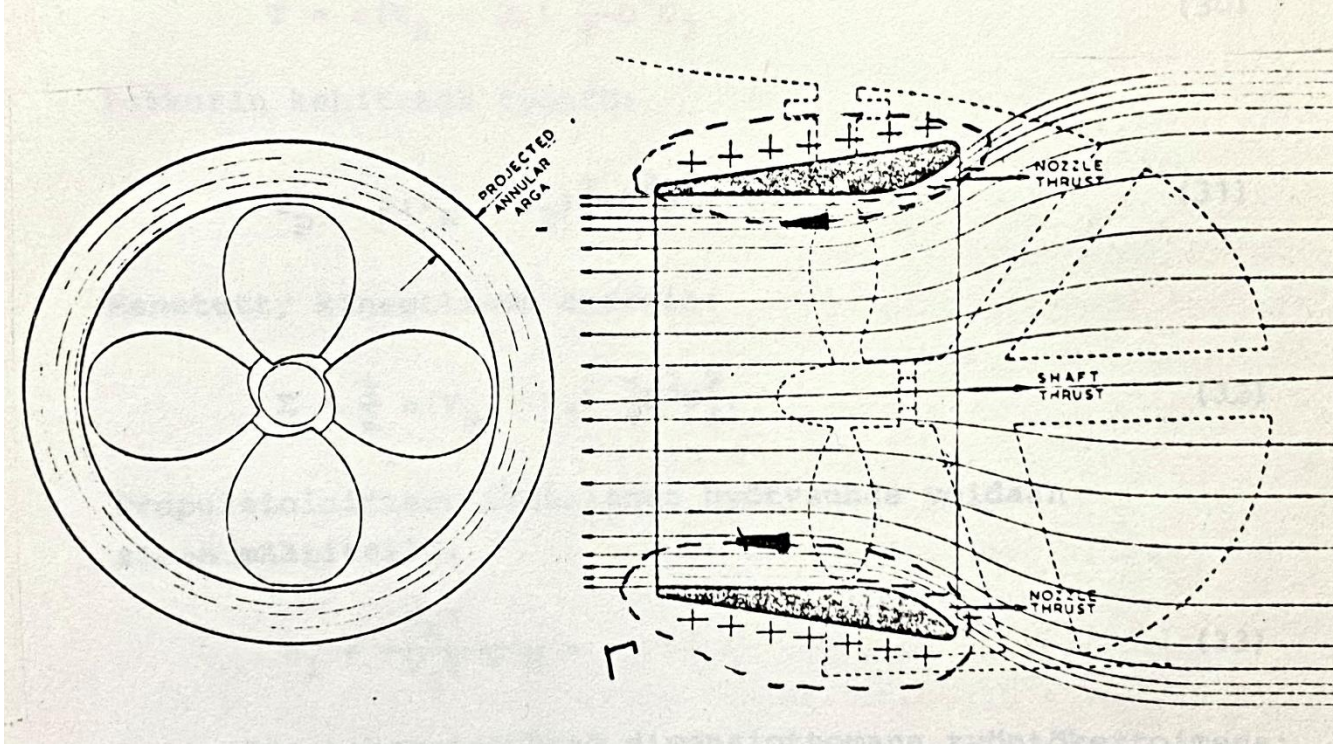

Ahkera suulakepotkuri vapaana ja hinaus

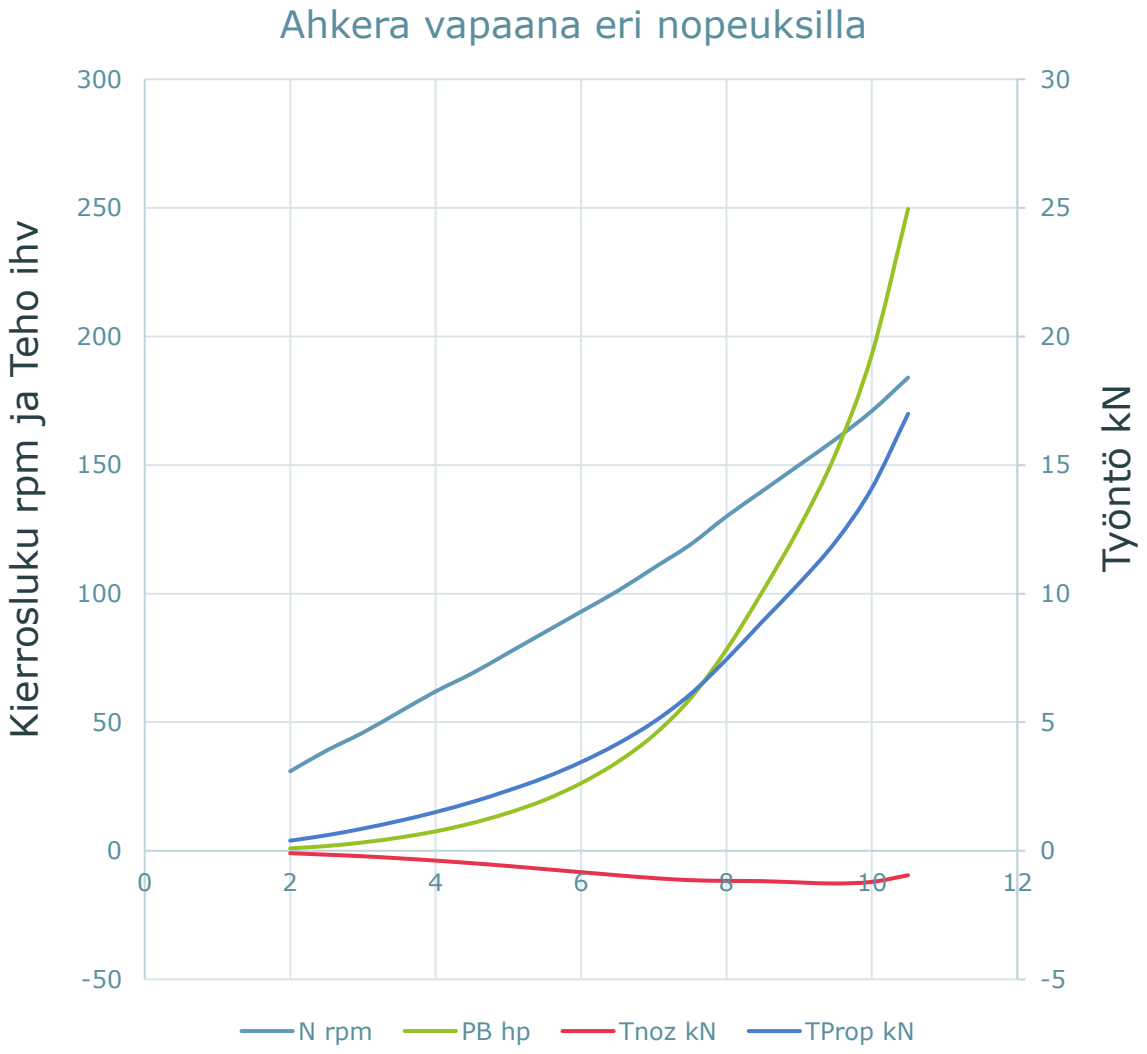

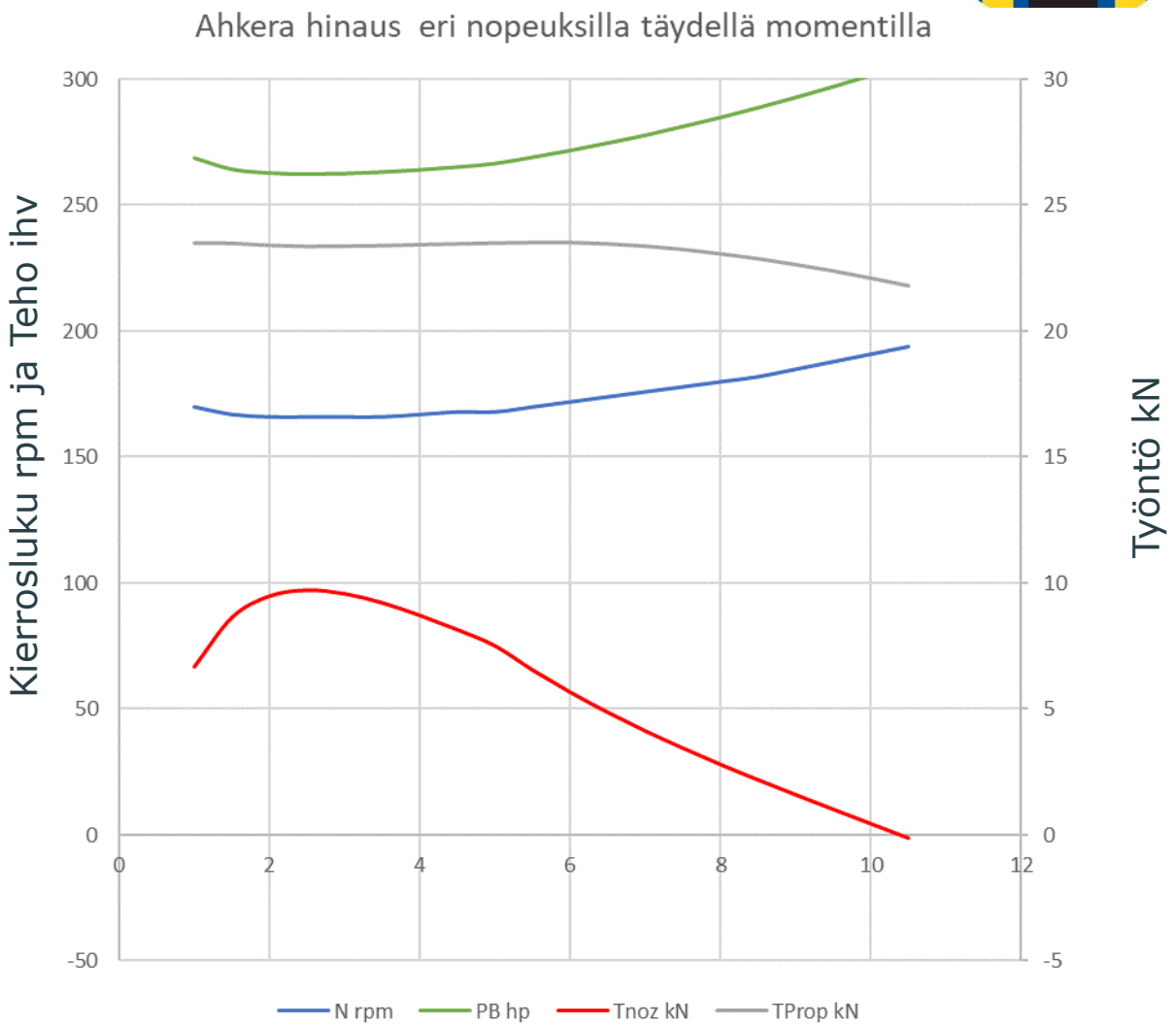

Potkurin kunnostus

Kavitaatio syö nopeasti maalin ja myös teräksen. Kavitaatiota varottava erityisesti lavan kärjessä, missä nopeus suurin

- Oijo vääntyneet lavat
- Hio rosot pois, erityisesti etureuna
- Pyöristä lavan etureuna ja kärki
- Takareunassa saisi olla terävät viisteet lavan puolivälistä lähelle kärkeä estämässä ”laulamista”
- Tasapainotus
- Täytä suurimmat kolot
- Maalaus

Cupped (kupattu) potkurin jättöreuna

Käytetään nopeissa veneissä, parantaa pitoa
Voi olla myös siipiprofiililtaan kiila, kuten kuvassa

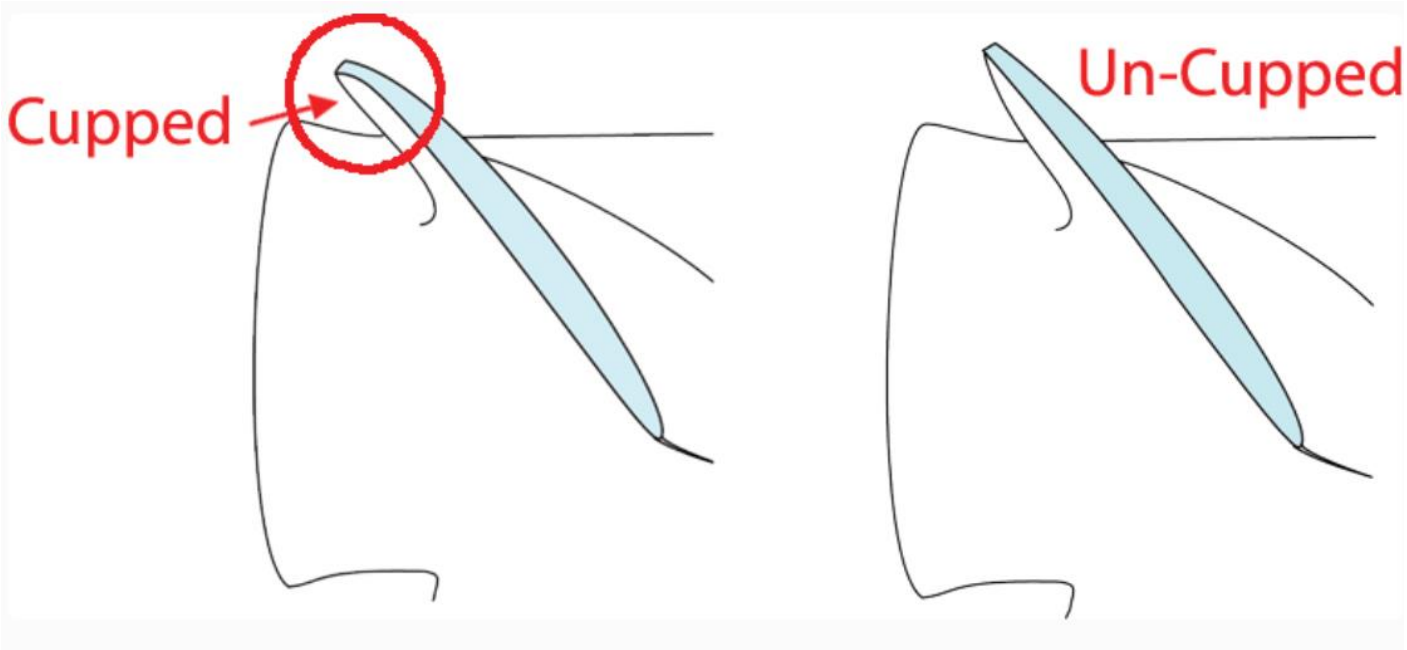

Esimerkki perämoottorin potkurista

- Yamaha 150 hp ja Yamarin Cross 64 BR
- Nopeus 35 solmua
- D = 37 cm
- P = 48 cm
- P/D=1,3
- Kierrosluku 2400 rpm
- Luisto 6%

Kiitos!